Mazdoor Ekta Lehar .Vol. 7, No. 8 August 2015, Total page-10 Price Rs. 5
http://www.cgpi.org

ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਝੱਖੜਾਂ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਕਰੋ

mjdr ekqw lihr

ihldsqwn dI kimaUinst Zdr pwrtI dI kyNdrI kmytI dw AKbwr

ਜਿਲਦ 7, ਅੰਕ 8 mwsk — ਮੁੱਲ 5 ਰੁ, ਕੁੱਲ ਸਫੇ-10 Agsq 2015

ਹੋਂਡਾ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਉਤੇ ਰਾਜਕੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦੀ 10ਵੀਂ ਬਰਸੀ ‘ਤੇ ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਜਨ-ਸਭਾ

ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ

25 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਗੁੜਗਾਉਂ-ਮਾਨੇਸਰ ਦੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਮਾਨੇਸਰ ਵਿਚ ਹੋਂਡਾ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਅਤੇ ਸਕੂਟਰਜ਼ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਹਿਸ਼ੀ ਹਮਲੇ ਦੀ 10ਵੀਂ ਬਰਸੀ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਪਬਲਿਕ ਮੀਟਿੰਗ ਜਥੇਬੰਦ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਗੁੜਗਾਉਂ, ਮਾਨੇਸਰ, ਰੇਵਾੜੀ, ਧਾਰੂਹੇੜਾ, ਬਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਦੀਆਂ 60 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ, ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹੋਂਡਾ ਯੂਨੀਅਨ, ਗਗਨ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (ਮਾਨੇਸਰ, ਧਾਰੂਹੇੜਾ ਅਤੇ ਬਵਾਲ), ਮਰੂਤੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼, ਸਜ਼ੂਕੀ ਟੂ ਵੀਲ੍ਹਰਜ਼, ਹੀਰੋ, ਸੋਨਾ ਸਟੇਰਿੰਗ, ਐਫ. ਸੀ.ਸੀ., ਸਤਿਅਮ, ਰੈਕਸਿਨ, ਸਨਬੀਮ, ਹਰਿਆਣਾ ਰੋਡਵੇਜ਼, ਲੂਮਾ ਐਕਸ, ਨਿਪੋਨ, ਇੰਡੋਰੇਜ਼, ਅਸਟੀ, ਮੰਜਲ, ਸੋਵਾ, ਮੰਜਲ ਕੀੜੂ, ਪ੍ਰੀਫੇਟੀ, ਆਟੋ ਡੈਕੁਰ, ਰੀਕੋ, ਆਰ.ਜੀ.ਪੀ., ਸੁਬਰੋਜ਼, ਬੈਲਸੋਨਿਕ, ਬਾਡੀ, ਸੁਜ਼ੂਕੀ ਪਾਵਰ ਟਰੇਨ ਇੰਡੀਆ, ਜੀ.ਕੇ.ਐਨ., ਪੀ. ਐਂਡ ਰਾਈਟਰ ਆਦਿ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਏਟਕ, ਸੀਟੂ, ਏ.ਆਈ.ਯੂ.ਟੀ. ਯੂ.ਸੀ., ਹਿੰਦ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਭਾ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਏਕਤਾ ਕਮੇਟੀ, ਇੰਟਕ, ਬੀ.ਐਮ.ਐਸ., ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਟੀ.ਯੂ.ਆਈ ਆਦਿ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਜੋਸ਼ਪੂਰਬਕ ਭਾਗ ਲਿਆ।

ਦਸ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਂਡਾ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਐਂਡ ਸਕੂਟਰਜ਼ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਯੂਨੀਅਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹੋਂਡਾ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਇਸ ਮੰਗ ਨੂੰ ਕੁਚਲ ਦੇਣ ਖਾਤਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵਹਿਸ਼ੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਰਿਆਣਾ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਗੁੜਗਾਉਂ ਵਿਚ ਮਿਨੀ ਸੈਕਟਰੀਏਟ ਵਿਖੇ ਹੋਂਡਾ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਜਲੂਸ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਵਹਿਸ਼ੀ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਕਈਆਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਤੋੜ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਸ ਵਾਰਦਾਤ ਨੇ ਗੁੜਗਾਉਂ ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਲਾਕੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜ ਵਲੋਂ ਢਾਈ ਗਈ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਏਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੀਆਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਇਸ ਰਾਜਕੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਆਖਰਕਾਰ, ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੋਂਡਾ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਯੂਨੀਅਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣੀ ਪਈ।

ਇਹ ਵਾਕਿਆ ਅਤੇ ਰਾਜਕੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦੀਆਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਨਿੱਜੀਕਰਣ, ਉਦਾਰੀਕਰਣ ਅਤੇ ਭੂਮੰਡਲੀਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਨਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ ਨੇ ਗੁੜਗਾਉਂ ਵਿਚ ਮਰੂਤੀ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਰੀਕੋ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਦਹਿਸ਼ਤ ਢਾਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਓਰੀਐਂਟ ਕਰਾਫਟ ਅਤੇ ਮਰੂਤੀ ਸਜ਼ੂਕੀ (ਮਾਨੇਸਰ) ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਉਤੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੀ ਵਾਪਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰਾਜਕੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦੀਆਂ ਅਜੇਹੀਆਂ ਅਣਗਿਣਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਰਾਜ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ, ਪੁਲੀਸ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਆਦਿ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਉਸੇ ਪਲ

ਬਾਕੀ ਸਫਾ 7 'ਤੇ

ihldsqwn ivc KqIbwVI dI drdSw:

ਸਰਮਾਏਦਾਰਾ ਰਾਹ ਉਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਰਾਹ ਹੈ

ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਰਥਿਕ ਅਖਬਾਰ, ਇਕਨਾਮਿਕ ਟਾਈਮਜ਼, ਨੇ ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਹੋਏ “ਐਗਰੋ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ 2015” ਬਾਰੇ ਸੂਚਨਾ ਛਾਪੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਵਲੋਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਸਤੇ ਅਪਣਾਏ ਹੋਏ ਰਾਹ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹਰਿਆਣਾ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਯੂ.ਪੀ. ਵਿੱਚ 1960ਵਿਆਂ ਦੇ ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਚ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾ ਦਾਖਲਾ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੱਖਣੀ, ਪੂਰਬੀ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਤਕ ਵੀ ਫੈਲ ਗਿਆ, ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵੱਡੀਆਂ ਅਜਾਰੇਦਾਰਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਠੇਕਿਆਂ, ਟਰੈਕਰਟਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨਾਲ ਵਾਹੀ ਅਤੇ ਖਾਦਾਂ ਅਤੇ ਕੀੜੇ-ਮਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾ ਖੇਤੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪਸਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਅਤੇ ਬਦੇਸ਼ੀ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿਚ ਖਾਧ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਕਾਰਖਾਨਾ-ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਉਦਯੋਗ ਕਰਕੇ ਹੋ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਬੇਤਾਬ ਹਨ। ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸੁਨਹਿਰੀ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਇਹ “ਵਧਦਾ-ਫੁੱਲਦਾ, ਚੰਗਾ ਝਾੜ ਦੇਊ, ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼, ਬਹੁ-ਸ਼ਾਖਾਈ ਅਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਰੱਖਣ ਯੋਗ” ਖੇਤਰ ਹੈ। ਪਰ ਫਸਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ - ਕਿਸਾਨੀ ਦੀ ਇੱਕ ਸਿਲਸਿਲੇਵਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਬਾਹੀ

ਬਾਕੀ ਸਫਾ 3 'ਤੇ

ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਮੇਹਨਤਕਸ਼ ਜਨਤਾ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੱਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਗਠਨ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਸਫਲ ਮੁਹਿੰਮ

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰ ਏਕਤਾ ਲਹਿਰ ਦੇ ਜੂਨ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਦਿੱਲੀ-ਭਰ ਵਿਚ ਝੁੱਗੀ ਬਸਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਵਸੇਬਾ ਕਲੋਨੀਆਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਮਲ-ਮੂਤਰ ਵਾਸਤੇ ਨਾਲੇ (ਸੀਵਰ), ਪਖਾਨਾ ਘਰਾਂ, ਸੜਕਾਂ, ਸੇਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਫਾਈ, ਸਰਕਾਰੀ ਬੱਸਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ, ਆਦਿ ਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਘਾਟ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਉਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ, ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੱਤਾਂ ਕਲੋਨੀਆਂ ਵਿਚ, ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਮਤੀਆਂ (ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਗਠਨ ਵਲੋਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ) ਨੇ ਜੂਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਮਿਲ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਉਠਾਈਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਯਾਦ-ਪੱਤਰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਦਸਤੀ ਫੜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਫੌਰੀ ਕਦਮ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਵਾਸਤੇ, ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਮਤੀਆਂ ਨੇ ਕਈਆਂ ਰਹਾਇਸ਼ੀ ਬਸਤੀਆਂ ਵਿਚ ਪਬਲਿਕ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੱਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਖਾਸਾ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਜਥੇਬੰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਤੀਬਰ ਖਾਹਿਸ਼ ਅਤੇ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁੱਝ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਏਕਤਾ ਲਹਿਰ ਦੇ ਪੱਤਰਪ੍ਰੇਰਕ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਹੇਠਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਛਾਪੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੰਗਮ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਵਲੋਂ ਹਰ ਘਰ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਸਪਲਾਈ ਵਾਸਤੇ ਮੰਗ

ਦੱਖਣੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਸਥਿਤ, ਸੰਗਮ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੇ ਰਹਾਇਸ਼ੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਥੁੜ੍ਹੋਂ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਕਈ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੁਰ ਕੇ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਮਤੀ ਨੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਗੁਪਤਾ ਕਲੋਨੀ ਵਿਚ 28 ਜੂਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਬਲਿਕ ਮੀਟਿੰਗ ਜਥੇਬੰਦ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ। ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਵਾਸਤੇ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੁਝਾਅ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਸਟੇਜ ਉਤੇ ਲਾਏ ਗਏ ਬੈਨਰ ਉਤੇ “ਹਰ ਘਰ ਨੂੰ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ” ਅਤੇ “ਲੋਕ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਜਤਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸਥਾਨਕ, ਕੌਮੀ ਅਤੇ ਸਰਵ-ਹਿੰਦ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰੋ” ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਸੀ।

ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੱਭ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੇਹਤਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਾਸਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਾਸਤੇ ਇਕਮੁੱਠ ਹੋਣ ਦਾ ਪੈਗਾਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ

ਬਾਕੀ ਸਫਾ 5 'ਤੇ

ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਤੇ ਢਾਣੀ-ਢਾਣੀ ਤੋਂ ਆਏ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵਲੋਂ ਜੈਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ

29 ਜੁਲਾਈ 2015 ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਿੱਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ, ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਲੱਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿੱਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ‘ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਿੱਖਿਅਕ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਬਚਾਓ ਮੋਰਚਾ’ ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਆਪਣੀ ਜਥੇਬੰਦਕ ਤਾਕਤ ਦਾ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ। ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਦੂਰ ਦੁਰੇਡੇ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਢਾਣੀ-ਢਾਣੀ (ਪਿੰਡੋਰੀਆਂ) ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਜੈਪੁਰ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਵਿਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪੂਰੇ ਜੈਪੁਰ ਵਿਚ ਜਨਤਾ ਦਾ ਹੜ੍ਹ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੌਜੁਆਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਜੋਸ਼ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ।

32 ਅਧਿਆਪਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਇਕਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਪੱਖੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਰਚੀ ਹੋਈ ਨਾਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਏਕਤਾ ਦਾ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੱਤ ਮੰਗਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਅਗਲੀ ਕੜੀ ਵਿਚ 9 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਧਰਨੇ-ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਾਰੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਫੈਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਝੂਠੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿਚ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਪੂੰਜੀਪਤੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਨਿੱਜੀਕਰਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸਾਰਣੀ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ

ਬਾਕੀ ਸਫਾ 7 'ਤੇ

hIrSImw Aq nwgwswkI a~q Atm bb st jwx qN 70 swl bwAd:

ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ, ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਅਤੇ ਜੰਗ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੇਜ਼ ਕਰੋ!

ਇਸ ਸਾਲ, ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਜਪਾਨ ਦੇ ਦੋ ਸ਼ਹਿਰਾਂ, ਹੀਰੋਸ਼ੀਮਾ ਅਤੇ ਨਾਗਾਸਾਕੀ ਉਤੇ, ਕਰਮਵਾਰ 6 ਅਗਸਤ ਅਤੇ 9 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਐਟਮ ਬੰਬ ਸੁੱਟੇ ਜਾਣ ਨੂੰ 70 ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੰਬਾਂ ਦੇ ਸੁੱਟੇ ਜਾਣ ਦੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ 3 ਲੱਖ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਰਦ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅੱਧਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤਾਂ ਬੰਬ ਸੁੱਟਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਉਤੇ ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਐਟਮੀ ਧਮਾਕਿਆਂ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਕਿਰਨ-ਸੰਚਾਰ (ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ) ਦੇ ਦੂਰ-ਰਸੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰਾਂ ਉਤੇ ਮਾਰੂ ਅਸਰ ਪੈਣਾ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਜਪਾਨ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਮਨੁੱਖਤਾ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਸ ਜ਼ੁਰਮ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਮੁਆਫ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਬੰਬ ਸੁਟੇ ਗਏ ਸਨ ਉਸ ਵੇਲੇ ਜਪਾਨ ਜੰਗ ਹਾਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚਲੀਆਂ ਗਠਬੰਧਨ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਅੱਗੇ ਹਥਿਆਰ ਸੁੱਟਣ ਕਿਨਾਰੇ ਸੀ। ਚੀਨ, ਵੀਤਨਾਮ, ਕੋਰੀਆ, ਬਰਮਾ, ਮਲਾਇਆ, ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ, ਫਿਲਪਾਈਨ, ਸਿੰਘਾਪੁਰ, ਲਾਓਸ ਅਤੇ ਕੰਬੋਡੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਨੇ ਜਪਾਨ ਕੋਲੋਂ ਹਥਿਆਰ ਸੁਟਵਾਉਣ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਵਲੋਂ 10 ਲੱਖ ਲਾਲ ਫੌਜ ਭੇਜ ਕੇ ਅਗਸਤ, 1945 ਵਿਚ ਚੀਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਮਾਨਚੁਰੀਆ ਨੂੰ ਜਪਾਨ ਕੋਲੋਂ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾ ਲੈਣ ਨਾਲ ਵੀ ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਤਿਆਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਪਾਨ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਉਤੇ ਬੰਬਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਕਰਕੇ ਅਤਿਅੰਤ ਮੌਤਾਂ ਅਤੇ ਭਿਆਨਕ ਤਬਾਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹੀਰੋਸ਼ੀਮਾ ਅਤੇ ਨਾਗਾਸਾਕੀ ਸ਼ਹਿਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੰਬਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਤੋਂ ਉਦੋਂ ਤਕ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਐਟਮ ਬੰਬਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਹਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਥੇ ਕੋਈ ਫੌਜੀ ਅੱਡੇ ਸਨ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਥੇ ਐਟਮ ਬੰਬਾਂ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਤਬਾਹੀ ਨੂੰ ਪਰਖਣਾ ਸੀ।

ਹੀਰੋਸ਼ੀਮਾ ਅਤੇ ਨਾਗਾਸਾਕੀ ਉਪਰ ਬੰਬ ਸੁੱਟਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਤੇ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਉਠ ਚੁੱਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ੱਟ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇਣਾ ਸੀ ਕਿ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਦਾ ਝੰਡਾ ਹੁਣ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਦੇ ਹੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸੱਭ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਵਾਸਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇਗਾ। ਦੂਜੀ ਵਿਸ਼ਵ ਜੰਗ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਦੀਆਂ ਰਾਖਸ਼ੀ ਕਰਤੂਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹਨ।

ਦੂਜੀ ਵਿਸ਼ਵ ਜੰਗ ਵਿਚ ਐਟਮ ਬੰਬ ਦੇ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਨੇ ਇਸਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਖਤਰਨਾਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਦੌੜ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਵੱਡੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੌਮੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਮ ਉਤੇ ਜਨਤਕ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਸੂਖਮ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਪੈਸੇ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਹੁਣ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਜੰਗ ਨਾਲ ਸਰਬਨਾਸ਼ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਖੜੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਫੌਜੀਕਰਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਚਾਲਕ ਅਮਰੀਕਣ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੀਰੋਸ਼ੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਵੱਲ ਹੋਰ ਵੱਧ ਨਿਰਲੱਜ ਬੇਪ੍ਰਵਾਹੀ ਦਿਖਾਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਨਿਗੂਣੇ ਬਹਾਨਿਆਂ ਹੇਠ ਅਣਗਿਣਤ ਜੰਗਾਂ ਲਾਈਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਧ ਮਾਰੂ ਪ੍ਰਮਾਣੂ 'ਤੇ ਰਸਾਇਣਿਕ, ਜੀਵਕ ਤੇ ਜਰਾਸੀਮੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਦੂਸਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਨੇ ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਚੌਧਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੁਸਤਾ ਉਤੇ ਜਾਂਗਲੀ ਹਮਲੇ ਛੇੜ ਦਿੱਤੇ। ਉਸਨੇ ਗਰੀਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਬਗਾਵਤ ਨੂੰ ਬੜੇ ਵਹਿਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੁਚਲ ਦਿੱਤਾ। ਪੱਛਮੀ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਵ ਬਗਾਵਤ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕ ਜਮਹੂਰੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਫੌਜੀ ਅੱਡੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਲਏ। ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਕੋਰੀਆ ਨੂੰ ਦੋ ਟੋਟੇ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਉਤੇ ਆਪਣਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਪਾਨ ਉਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਜਪਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਦੇ ਬਾਵਯੂਦ, ਉਥੇ ਓਕੀਨਾਵਾ ਦੇ ਫੌਜੀ ਅੱਡੇ ਉਤੇ ਹੁਣ ਤਕ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵੀਤਨਾਮੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬਹਾਦਰਾਨਾ ਮੁਕਤੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਮੂਹਰੇ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਬਸਤੀਵਾਦ ਦੀ ਹਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਨੇ ਲੈ ਲਈ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਵੀਤਨਾਮ ਉਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਸੱਭ ਤੋਂ ਲੰਬੀ ਅਤੇ ਖੂਨੀ ਜੰਗ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਦਹਿ-ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵੀਤਨਾਮੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰਿਆ, ਜਦ ਤਕ ਕਿ 1975 ਵਿਚ ਆਖਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਬਾਹਰ ਨਾ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸਰਦ ਜੰਗ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ, ਦੋਵਾਂ ਮਹਾਂਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਵੰਡਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ, ਸੋਵੀਅਤ ਸਮਾਜਿਕ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੋ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲਿਆ। ਸਰਦ ਜੰਗ ਦੇ ਅੰਤ ਅਤੇ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਦੀਆਂ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਅਤੇ ਜੰਗਜੂ ਹਰਕਤਾਂ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਨੇ "ਸਭਿੱਅਤਾਵਾਂ ਦੀ ਟੱਕਰ" ਅਤੇ "ਅੱਤਵਾਦ ਖਿਲਾਫ ਜੰਗ" ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਏਸ਼ੀਆ, ਯੂਰਪ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੀ, ਮੁਲਸਮਾਨ ਧਰਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਖਿਲਾਫ ਵਹਿਸ਼ੀ ਹਮਲਾ ਛੇੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਯੋਗੋਸਲਾਵ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਟੋਟੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। 2003 ਵਿਚ ਪੱਛਮੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਇਰਾਕ ਉਤੇ ਫੌਜੀ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਹਦੇ ਵਾਸਤੇ ਬਹਾਨਾ ਇਹ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਰਾਕ ਕੋਲ "ਜਨਤਕ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਹਥਿਆਰ" ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ "ਮਨੁੱਖਤਾ ਵਾਸਤੇ ਖਤਰਾ" ਹੈ। ਉਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਊਆ ਬਣਾਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਿੱਤ ਦਿਨ ਧਮਕੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਉਤੇ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਲਾਉਣਾ, ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਸਾਹ ਘੁਟਵੀਆਂ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਨੂੜ ਦੇਣਾ, ਅਤੇ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੱਭ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕਾਉਣਾ, ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਵਲੋਂ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਉਤੇ ਆਪਣੀ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਠੋਸਣ ਅਤੇ ਇਸ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀਆਂ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਮਿਸਾਲਾਂ ਹਨ।

ਮਿਸਰ, ਲਿਬੀਆ, ਸੀਰੀਆ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਅਸਥਿਰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਨੇ ਕਈਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਗੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਮੱਦਦ ਵੀ ਕਰਕੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਭਿੱਅਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ ਉਤੇ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਅਰਾਜਕਤਾ ਅਤੇ ਗੜਬੜੀ ਫੈਲਾਈ ਹੈ। ਇਸਨੇ ਹੋਰ ਯੂਰਪੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿਚ ਰਾਜ-ਪਲਟਾ ਕਰਕੇ ਉਥੇ ਆਪਣੀ ਕਠਪੁਤਲੀ ਸਰਕਾਰ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰੂਸ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵਹਿਸ਼ੀ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਲਾਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਧੱਕ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹੀਰੋਸ਼ੀਮਾ ਅਤੇ ਨਾਗਾਸਾਕੀ ਦਾ ਸਾਕਾ ਸਾਨੂੰ ਚੌਕੰਨੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਅੰਬਾਰ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣਗੇ, ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਦੌੜ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਅਤੇ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ, ਜਿਹੜੇ ਅੱਜ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਜੰਗਾਂ ਅਤੇ ਚੋਧਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਸੋਮਾ ਹਨ, ਨੂੰ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਹੂੰਝਾ ਫੇਰ ਕੇ ਵਗਾਹ ਕੇ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਓਨੀ ਦੇਰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਕਦੇ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।

ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਨੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸਿਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੈਰਾਂ ਤਕ ਜਨਤਕ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਏਨਾ ਲੈਸ ਕਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਵਾਰੀ ਤਬਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਖੂੰਖਾਰ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀ ਤਾਕਤ, ਜਿਸਨੇ ਕਿ ਸੱਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤਕ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅੱਜ ਇਰਾਨ ਨੂੰ "ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ" ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਉਹਦੇ ਉਤੇ ਲਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਬੰਦਸ਼ਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਨੇਕਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਉਣ ਵਿਚ ਰੁੱਝੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੁੱਠੀ ਭਰ, ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੇ ਰਲ਼ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰੱਖਣ ਦੀ "ਆਗਿਆ" ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਊਰਜਾ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਵਾਸਤੇ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਹੀਰੋਸ਼ੀਮਾ ਅਤੇ ਨਾਗਾਸਾਕੀ, ਠੀਕ ਇਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀਏ ਹੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਪਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਵਰਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵਰਤਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰੇਆਮ ਧਮਕੀਆਂ ਵੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਅਜ਼ਾਦੀ-ਪਸੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਛੇੜੀ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਅਤੇ ਬਲੈਕਮੇਲ ਮੂਹਰੇ ਕਦੇ ਵੀ ਗੋਡੇ ਨਹੀਂ ਟੇਕੇ। ਉਹ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ, ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਅਤੇ ਜੰਗ ਦੇ ਖਿਲਾਫ, ਇਨਕਲਾਬ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਮੁਕਤੀ ਵਾਸਤੇ, ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀ ਧਮਕੀਆਂ ਅਤੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਤੋਂ ਨਿਡਰ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਖੁਦ ਚੁਣਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਾਸਤੇ ਲੜਦੇ ਆਏ ਹਨ ਅਤੇ ਲੜਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ, ਹੀਰੋਸ਼ੀਮਾ ਅਤੇ ਨਾਗਾਸਾਕੀ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਬੰਬ ਸੁੱਟੇ ਜਾਣ ਦੇ 70ਵੀਂ ਬਰਸੀ ਦੇ ਅਵਸਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ, ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਅਤੇ ਜੰਗ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਰਾਹ ਉੱਤੇ ਅਰੁੱਕ ਚੱਲਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਸਤੇ, ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਨਾਲ ਭਾਈਵਾਲੀ ਜਾਂ ਖਹਿਬਾਜ਼ੀ ਕਰਕੇ ਕੌਮਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਮੁੜ-ਵੰਡ ਵਾਸਤੇ ਤਬਾਹਕੁੰਨ ਜੰਗਾਂ ਵਿਚ ਝੋਕਣ ਦੇ ਖਤਰੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ■

ਬੀ.ਆਰ.ਆਈ.ਸੀ.ਐਸ. (ਬਰਿਕਸ) ਦਾ ਸੱਤਵਾਂ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ

ਬਰਿਕਸ ਦੇਸ਼ਾਂ (ਬਰਾਜ਼ੀਲ, ਰੂਸ, ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ, ਚੀਨ ਅਤੇ ਸਾਊਥ ਅਫਰੀਕਾ) ਦੇ ਗਰੁੱਪ ਨੇ ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਰੂਸ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ, ਊਫ਼ਾ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸੱਤਵੀਂ ਸਿਖਰ ਬੈਠਕ ਕੀਤੀ। ਬਰਿਕਸ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ 40% ਅਬਾਦੀ ਵਸਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਵਿਸ਼ਵ ਆਰਥਿਕ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ 30% ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਯੂਰੇਸ਼ੀਆ, ਅਫਰੀਕਾ ਅਤੇ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਅਖ਼ੀਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੰਚ ਉਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕਠੇ ਹੋਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿਛ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਖਾਸ ਜ਼ਾਤੀ ਮੰਤਵਾਂ ਕਰਕੇ ਵੀ ਇੱਕਠੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ - ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਹਿ ਲਓ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਕਮ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ - ਆਪਸ ਵਿਚ ਆਮ ਹੀ ਟਕਰਾਉਂਦੇ ਵੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਜਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਇਸ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਅਸਰ ਰਸੂਖ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਇੱਕ-ਧਰੁਵੀ ਦੁਨੀਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਇੱਕ ਬਹੁ-ਧਰੁਵੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਲੜਾਈ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਕੀਤਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੰਚ ਉਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਆਵਾਜ਼ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਜ਼ਨਦਾਰ ਹੈ। ਬਰਿਕਸ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਾਰੇ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੇਵਲ ਚੀਨ, ਜੋ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਵੱਡੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਹੈ, ਨਾਲ ਰਲ਼ ਕੇ ਹੀ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਦੂਸਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਰੈਟਨ ਵੁੱਡਜ਼ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਚੀਨ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਇਸ ਗਰੁੱਪ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਤੌਰ ਉਤੇ ਬਰਿਕਸ ਰਾਹੀਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨਾ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਗਰੁਪ ਵਿਚਕਾਰ ਮੋਟੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝੀ ਚਾਹਤ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਆਰਥਿਕਤਾਵਾਂ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਬਾਦੀ ਅਤੇ ਅਥਾਹ ਸਾਧਨਾਂ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੁਣੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ, ਬਰਾਜ਼ੀਲ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਸੁਰਖਿਆ ਕੌਂਸਲ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤਰਾਸ਼ਟਰ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਇਕ ਤਾਕਤਵਰ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਥਾਈ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕੌਂਸਲ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹਰ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ ਉਤੇ ਵੀਟੋ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਦੇ ਸਥਾਈ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਦੀ ਖਾਹਸ਼ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਅਮਰੀਕਾ, ਰੂਸ, ਚੀਨ, ਫਰਾਂਸ ਅਤੇ ਯੂ.ਕੇ. ਹੀ ਸੰਯੁਕਤਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਸੁਰਖਿਆ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਥਾਈ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਊਫਾ ਵਿਚ ਰੂਸ ਅਤੇ ਚੀਨ ਨੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਤਿੰਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਸੁਰਖਿਆ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਥਾਈ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਇਦਾ ਕੀਤਾ।

ਅਖੌਤੀ ਬਰੈਟਨ ਵੁੱਡਜ਼ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁਦਰਾ ਕੋਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਉਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਚੌਧਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਰਿਕਸ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਜਪਾਨ ਨੇ ਇਹਦੇ ਬਦਲ ਦੇ ਤੌਰ ਉਤੇ ਏਸ਼ੀਅਨ ਡੀਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬੈਂਕ ਬਣਾ ਲਈ, ਜਿਹਦੇ ਉਤੇ ਉਹਦੀ ਚੌਧਰ ਹੈ। ਬਰਿਕਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛਲੇ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਨਿਊ ਡੀਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬੈਂਕ (ਐਨ.ਡੀ.ਬੀ.) ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਬੈਂਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁਦਰਾ ਕੋਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਨਾਲੋਂ ਇਸ ਕਦਰ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇਹ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਸਤੇ ਰੇਟ ਉਤੇ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ (ਇਸ ਉਤੇ) ਕੋਈ "ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਾਏਗੀ"।

ਊਫਾ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਪੰਜਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਪਸੀ ਵਪਾਰ ਸਥਾਨਕ ਮੁਦਰਾ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਕੀਤੀ।

ਬਰਿਕਸ ਪੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਨਿਊ ਡੀਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬੈਂਕ ਦੀ ਬਣਤਰ ਬਾਰੇ ਇਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਂ ਹੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਇਹਦੇ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰ ਜਾਣੀ 20% ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਬਰੈਟਨ ਵੁੱਡ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਤੇ ਏਸ਼ੀਅਨ ਡੀਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬੈਂਕ ਦੇ ਵੀ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ "ਉੱਭਰ ਰਹੀਆਂ ਆਰਥਿਕਤਾਵਾਂ" ਦੇ ਇੱਕ ਥਾਂ ਜੁੜ ਜਾਣ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜੋ ਲਾਲਸਾਵਾਂ ਹਨ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰਿਕਸ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਬਰਿਕਸ ਵਿਚਲੇ ਹਰੇਕ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ, ਜੋ ਵਿਸ਼ਵ ਮੰਡੀ ਵਿਚੋਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਗੱਫ਼ਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਾਸ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਹਨ। ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਅਕਸਰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਟਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਰੂਸ ਦੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾ ਰਾਜ ਵਾਸਤੇ, ਇਹ ਗਰੁੱਪ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਖੇੜਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਰੱਖਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਇੱਕ ਕਰਾਰੀ ਚੁਪੇੜ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਚੀਨ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਲੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਅਸਰ ਰਸੂਖ ਆਪਣੇ ਤੌਰ ਉਤੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਰਿਕਸ ਯੋਜਨਾ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਕਰਨਾ ਘੱਟ ਸ਼ੱਕੀ ਦਿਸੇਗਾ।

ਦੂਸਰੇ ਬੰਨੇ, ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਲਈ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉਤੇ ਬਰਿਕਸ ਸਮੂਹ ਦੀ ਘਨੇੜੀ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਜਾਣਾ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਚੀਨ ਦੀਆਂ ਡੂੰਘੀਆਂ ਜੇਬ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਉਹ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਸੱਭ ਤੋਂ ਤਾਕਤਵਰ ਮੈਂਬਰ ਚੀਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਇਸ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਸਮੂਹਿਕ ਦਬਾ ਨਾਲ ਬਰਿਕਸ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਸਮਝ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਮੱਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਰੂਸ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ, ਪਰ ਇਸ ਤਣਾਅ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਾਸਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮੌਕੇ ਵੀ ਤਾੜ ਗਈ ਹੈ, ਕਿ ਰੂਸ ਦੇ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਤਕ ਕੁੱਝ ਘੱਟ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਰੂਸ ਦੀ ਉਪਭੋਗੀ ਮੰਡੀ ਮੀਟ ਅਤੇ ਪਨੀਰ ਵਾਸਤੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਉਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੂਸ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਸਬੰਧ ਖਤਰਨਾਕ ਵੀ ਹਨ, ਪਰ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਬੇਹਤਰ ਸੌਦੇ ਵਿਚ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਵੀ ਹਨ।

ਬਰਾਜ਼ੀਲ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਰੁਪਬੰਦੀ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਉਸਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਅਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਊਥ ਅਫਰੀਕਾ, ਚੀਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵਰਤਦਾ ਹੈ, ਠੀਕ ਓਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਰੂਸ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। ਸਾਊਥ ਅਫਰੀਕਾ ਦੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦਾ ਆਗੂ ਬਣਨ ਦਾ ਵੀ ਸੁਪਨਾ ਹੈ, ਜਿਹਦੇ ਲਈ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਰਿਕਸ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਊਫਾ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਮੈਂਬਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ।

ਇਹ ਪੰਜੇ ਦੇਸ਼, ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮਿਆਂ ਉਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਇੱਕਤਰਫਾ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ - ਇਸ ਲਈ ਸੰਮੇਲਨ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਲਾਨ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਚੀਨ ਅਤੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਇਲਾਕਾਈ ਮਨੋਰਥਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਡੂੰਘੇ ਵਖਰੇਵੇਂ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਫੇਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ।

ਬਾਕੀ ਸਫਾ 3 'ਤੇ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ 5 ਕੇਂਦਰੀ ਏਸ਼ੀਅਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ 6 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ 13 ਜੁਲਾਈ ਦਰਮਿਆਨ ਪੰਜ ਕੇਂਦਰੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਦੇਸ਼ਾਂ, ਕਜ਼ਾਖਸਤਾਨ, ਕਿਰਗਿਜ਼ਸਤਾਨ, ਤਾਜਿਕਸਤਾਨ, ਉਜ਼ਬੇਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਤੁਰਕਮੇਨਸਤਾਨ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੁਰਾਨ ਉਸਨੇ ਊਫਾ, ਰੂਸ ਵਿਚ ਬਰਿਕਸ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਥ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਖਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ 60 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਸੱਭ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਗਣਤੰਤਰ ਸਨ। ਅਜ਼ਾਦ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹੁਣ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਰਣਨੈਤਿਕ ਹਿੱਤਾਂ ਨਾਲ ਹੈ।

ਊਰਜਾ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਉਤੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਚੀਨ ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਵੀ ਅੱਖ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕੁੱਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚੀਨ ਦੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਨੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਆਦਿ ਅਧਾਰਕ ਸੰਰਚਨਾ ਵਿਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਜਮਾਏ ਹਨ। ਚੀਨ ਦੀ ਨਵੀਂ "ਸਿਲਕ ਰੋਡ ਆਰਥਿਕ ਪੱਟੀ" ਨਾਮ ਦੀ ਪਹਿਲ-ਕਦਮੀ ਦਾ ਇਹ ਇਲਾਕਾ ਖਾਸ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਨੂੰ ਯੁਰੇਸ਼ੀਆ ਭਰ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਲੰਬਾਈ ਚੁੜਾਈ ਵਿਚ ਅਧਾਰਕ ਸੰਰਚਨਾ ਅਤੇ ਸੁਜੋੜ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਚੀਨੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ-ਸ਼ੁਭਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਰਾਜ ਵਾਸਤੇ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦਾ ਤੀਸਰਾ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦੀ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਭੂਗੋਲਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਨੇੜਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਲਾਕਾ ਵੱਡੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟੱਕਰ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਲੇ ਵੀ ਹੈ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਾਂਗ, ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ "ਅਧਿਕਾਰਤ" ਪ੍ਰਭਾਵ ਖੇਤਰ ਦਾ ਭਾਗ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਉਤੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਬੰਧੀ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਬਹੁਤ ਤਿੱਖੀ ਟੱਕਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਖੁਲ੍ਹੇ ਤੌਰ ਉਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ, ਪਰ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਖੁਲ੍ਹੇਆਮ ਅਤੇ ਲੁਕਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਰਗਰਮ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਉਤੇ ਆਪਣਾ ਅਸਰ ਰਸੂਖ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਏਸ਼ੀਆ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਬਾਵਯੂਦ ਅਜੋਕੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਨੇ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਨਾਲ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਸਬੰਧ ਤੁੱਛ ਜਿਹੇ ਹੀ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਤੇਲ, ਗੈਸ ਅਤੇ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦੇ ਭੰਡਾਰਾਂ ਤਕ ਆਪਣੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿਚ ਚੀਨ ਜਿੰਨਾ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਅਤੇ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਠਿਨ ਪਰਬਤੀ ਸਥਲ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਰਸਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚੋਂ ਦੀ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਜ਼ਾ ਦੌਰ ਵਿਚ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਰਾਜ ਨੇ ਇਰਾਨ ਦੀ ਚਾਬਹਾਰ ਬੰਦਰਗਾਹ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਮੁਤਾਬਕ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਤੱਟ ਤੋਂ ਚਾਬਹਾਰ ਤਕ ਸਮੁੰਦਰੀ ਰਸਤਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਰਸਤੇ ਰੂਸ ਥਾਣੀਂ ਅਤੇ ਅਜਰਬਾਈਜਾਨ ਰਾਹੀਂ ਕੇਂਦਰੀ ਏਸ਼ੀਆ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚਕਾਰ ਤਜਾਰਤੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਬਗਲ ਕੇ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਇਰਾਨ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲਾਈਆਂ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਸਰ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਢਿਲ ਦਿਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਇਰਾਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਹੋਰ ਤਾਕਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪ੍ਰਮਾਣੂੰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਜਾਣ ਨਾਲ ਇਹ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਚੁੱਕ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਅਤੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਆਸ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ-ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਪੱਟੀ ਰਾਹੀਂ ਕੇਂਦਰੀ ਏਸ਼ੀਆ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਕਦਮ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਤੁਰਕਮੇਨਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਮੋਦੀ ਨੇ ਤੁਰਕਮੇਨਸਤਾਨ ਤੋਂ ਅਫਗਾਸਿਤਾਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਰਾਹੀਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਨੂੰ ਗੈਸ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਚਿਰੋਕੀ ਲੇਟ ਹੋਈ ਹੋਈ ਤਪੀ ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਕਜ਼ਾਖਿਸਤਾਨ, ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਹੈ, ਵਿਚ ਮੋਦੀ ਨੇ ਅਗਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣੂੰ ਭੱਠੀਆਂ ਵਾਸਤੇ 5000 ਟਨ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਓ.ਐਨ.ਜੀ.ਸੀ. (ਵਿਦੇਸ਼) ਵਾਸਤੇ ਕਜ਼ਾਖਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਤੇਲ ਦੀ ਭਾਲ ਲਈ ਹੋਰ ਬਲਾਕ ਦੁਆਉਣ ਦੀ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਇਹਦੇ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਮੋਦੀ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੁਰਾਨ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਅਤੇ ਕਜ਼ਾਖਿਸਤਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਵੀ ਦਸਖਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰ ਦੁਰਾਨ ਕਿਰਗਿਜ਼ਸਤਾਨ ਨਾਲ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਦਸਖਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਰਾਜ ਵਾਸਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਰਣਨੈਤਿਕ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੈ।

ਪਿਛਲੀ ਸਦੀ ਦੇ 80ਵਿਆਂ ਵਿਚ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚੋਂ ਸੋਵੀਅਤ ਕਬਜ਼ਾਕਰੂ ਫੌਜਾਂ ਹਟਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਵਿਚ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੜ ਰਹੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਦ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤਾਲੀਬਾਨ ਦੀ ਪਿੱਠ ਉਤੇ ਸੀ, ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਨੇ ਨੌਰਦਰਨ ਅਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਰਾਨ ਅਤੇ ਰੂਸ ਨੇ ਵੀ ਨੌਰਦਰਨ ਅਲਾਇੰਸ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਖਾਤਰ ਸਾਰੇ ਹੀ ਗਰੁੱਪਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਸਨ। 1995 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 2001 ਤਕ, ਜਦੋਂ ਕਾਬਲ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਹਿੱਸੇ ਉਤੇ ਤਾਲੀਬਾਨ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਉਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਦਾਰੀ ਸੀ, ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਐਮਬੈਸੀ ਵੀ ਬੰਦ ਕਰਨੀ ਪਈ ਸੀ। ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਉਪਰ ਅਮਰੀਕੀ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਤਾਲੀਬਾਨ ਦਾ ਤਖਤਾ ਉਲਟ ਜਾਣ ਨਾਲ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਰਾਜ ਵਾਸਤੇ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਖਿੜਕੀ ਫਿਰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਈ ਸੀ। ਅਬਦੁਲ ਗਨੀ ਦੀ ਅਫ਼ਗਾਨੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਦੇ ਬਾਵਯੂਦ ਤਾਲੀਬਾਨ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਨੂੰ ਡਰ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਹੱਥ ਇੱਕ ਬਾਰੀ ਫੇਰ ਉੱਤੇ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੇਂਦਰੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ, ਜੋ ਹੁਣ ਤਕ ਅਣਗੌਲੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਾਸਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਾਜ਼ੇ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਖਾਨਾਜੰਗ ਵਿਚ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਆਪਣੇ ਚਹੇਤੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਮੱਦਦ ਉਜ਼ਬੇਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਤਾਜਿਕਸਤਾਨ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਭੇਜਦਾ ਸੀ।

ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਘੁਸਣਾ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਰਾਜ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਜਮਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਰੂਸ ਅਤੇ ਚੀਨ ਦੇ ਅਸਰ ਰਸੂਖ ਹੇਠ ਸਨ, ਅਤੇ ਸਰਦ ਜੰਗ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ। ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਤੌਰ ਉਤੇ ਇਹ ਇਲਾਕਾ ਵੱਡੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਦੀ ਟੱਕਰ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਖਿੱਤੇ ਵਿਚ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਵਿਚ ਡੂੰਘਾ ਧਸਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ■

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਤਬਾਹੀ...

ਸਫਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਚਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਧੱਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਅਤੇ ਬਦੇਸ਼ੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ, ਪੈਦਾਵਾਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਤਕ ਅਤੇ ਖੇਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਚੂਨ ਸਟੋਰਾਂ ਤਕ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਮੰਡੀ ਤਕ ਆਪਣਾ ਕੰਟਰੋਲ ਜਮਾਉਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਹਨ। ਇਸ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਉਹ ਠੇਕੇਦਾਰਾ ਖੇਤੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ, ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਉਤੇ ਰਾਜਕੀ ਕੰਟਰੋਲ ਜਾਂ ਰਹਿੰਦੇ-ਖੂੰਹਦੇ ਰਾਜਕੀ ਕੰਟਰੋਲ ਨੂੰ ਸਿਲਸਿਲੇਵਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤੋੜ ਦੇਣ, ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੀ ਬੇਰੋਕ ਆਵਾਜਾਈ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦ ਉਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿਰਤੋੜ ਯਤਨ ਕਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੀਤੀਗਤ ਕਦਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਿਧਾਂਤਕ ਹਮਲਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਚ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਉਤੇ ਲਾਈਆਂ ਪਬੰਦੀਆਂ ਕਾਰਨ ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਿਚ ਵਾਧਾ 5 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਰਾਜ਼ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾ ਖੇਤੀ ਹੈ!

ਇਹ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਮੇਹਨਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਿਸਾਨੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਘਟੀਆ ਮਜ਼ਾਕ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਵਪਾਰੀਕਰਣ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਤਬਾਹੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਖੱਟਿਆ। 2011 ਵਿਚ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਮਰਦਮ-ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ 2001 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 90 ਲੱਖ ਘਟ ਗਈ ਹੈ। 1997 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਕਿਸਾਨ ਖੁਦਕਸ਼ੀਆਂ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੰਗ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਖੇਤੀ ਤੋਂ ਤੋਬਾ ਕਰ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਲੁਕਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਿਚ ਵਾਧਾ 5% ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧ ਵਾਧਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਵੀ (ਜਿਵੇਂ 2007-08 ਵਿਚ 5.8% ਅਤੇ 2010-11 ਵਿਚ 8.6%) ਕਿਸਾਨੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤਬਾਹੀ ਵਿਚ ਧੱਸਦਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਨੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਅਜੇਹੀ ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਜਿਸ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰਾਂ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਵਧੀਆ ਚਲੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਿਲੇ। ਇਹੋ ਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਜਾਈ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹਰ 5 ਸਾਲਾ ਪਲੈਨ ਵਾਸਤੇ ਅਥਾਹ ਪੈਸਾ ਲਾਉਣ ਦੇ ਬਾਵਯੂਦ ਅੱਜ ਤਕ 70% ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਿੰਜਾਈ ਬਾਰਸ਼ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਕੋਲ ਸਿੰਜਾਈ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਹਨ। ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਨਾਲ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਨੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਇੱਕ ਠੋਸ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ।

ਇੱਕ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾ ਖੇਤੀ ਨਾਲ ਦੌਲਤਮੰਦ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਏਨੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਉੱਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। 86% ਕਿਸਾਨਾਂ ਕੋਲ 2 ਹੈਕਟਰ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਵਾਹੀ ਹੇਠਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇਹ 42% ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਦੀ 58% ਜ਼ਮੀਨ 14% ਵੱਡੇ ਫਾਰਮਰਾਂ ਕੋਲ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਘਾਟ, ਜ਼ਰੂਰਤ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕਰਜ਼ਾ ਨਾ ਮਿਲਣਾ ਜਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗੇ ਰੇਟ ਉਤੇ ਮਿਲਣਾ, ਫ਼ਸਲ ਪੱਕਣ ਤਕ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਖਤਰੇ ਅਤੇ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਫਸਲ ਦਾ ਵਾਜਬ ਭਾਅ ਮਿਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਹੋਣਾ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸਰਮਾਏਦਾਰਾ ਖੇਤੀ ਉਤੇ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਦਾ ਖਤਰਾ ਮੰਡਲਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸੋਕੇ ਜਾਂ ਗੈਰ ਮੌਸਮੀ ਬਰਸਾਤ ਦਾ ਅਤੇ ਕੀੜੇ ਲੱਗਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵਾਧੂ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਲਈ ਵਾਜਬ ਭਾਅ ਲੈਣ ਉਤੇ ਅੜਨਾ ਔਖਾ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਵੱਡੇ ਫਾਰਮਰ ਅੱਛਾ ਭਾਅ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਅੜ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਆਮਦਨੀਆਂ ਘਟਣ ਅਤੇ ਸਵਾਸਥ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉਤੇ ਖਰਚੇ ਵਧੀ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਕਰਜ਼ੇ ਲੈਣ ਉੱਤੇ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪੰਡ ਹੇਠ ਦਬੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਸਰਵੇ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ 75% ਪੇਂਡੂ ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਇੱਕ ਵੀ ਮੈਂਬਰ 5000 ਰੁ. ਪ੍ਰਤੀ ਮਾਹ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਮਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਕਿਸਾਨ ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਦੀ ਘਟ ਰਹੀ ਪ੍ਰਤੀ ਮੈਂਬਰ ਅਮਦਨੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰਹਿਣ ਲਈ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਕ੍ਰੋੜਾਂ ਹੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉਤੇ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਤੂਲ ਦੇਣ ਲਈ ਖੇਤੀਬਾੜ ਵਿਚ "ਹੋਰ" ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਾਰਗਿਲ, ਬੇਅਰ ਅਤੇ ਮੌਨਸਾਂਟੋ ਆਦਿ ਦੇ ਹਿੱਤ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਸਰਮਾਏਦਾਰਾ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਜੀਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਦੌਲਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਤਬਹਾਕੁੰਨ ਹੈ। ਸਰਮਾਏਦਾਰਾ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੀ ਚਾਲਕ-ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ ਵੱਡੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਅਜਾਰੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਹਨ। ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸਾਨੀ ਦਾ ਕੋਈ ਭਵਿੱਖ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹੱਲ – ਜਾਣੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਚ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲਤਾ ਦੇ ਮਾਅਨੇ ਹਨ ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਗਲ਼ੇ ਦੁਆਲੇ ਫੰਦਾ ਹੋਰ ਨੂੜ੍ਹ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਇਸ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਉਤੇ ਇਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਹਾਇਕ ਕੀਮਤ ਦੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਲਾਂ ਬਾਰੇ ਤਾਜ਼ਾ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਲਾਗਤ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਬਹੁਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ।

ਜੋ ਅਤੀ ਅਵੱਸ਼ਕ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਰਾਇਤੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੇ ਵਿਤਰਣ ਉਤੇ ਸਮੁੱਚਾ ਸਮਾਜਿਕ ਕੰਟਰੋਲ, ਤਾਂ ਕਿ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਅਤੇ ਮੇਹਨਤਕਸ਼ ਜਨਤਾ ਦੀਆਂ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹੋਵੇ। ਇਹਦੇ ਵਾਸਤੇ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਪੈਦਾਵਾਰ, ਜਾਣੀ ਅਨਾਜ਼, ਤੇਲ ਦੇ ਬੀਜਾਂ, ਕਪਾਹ, ਗੰਨਾ, ਬਾਗਵਾਨੀ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਆਦਿ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਹਦੇ ਵਾਸਤੇ ਗੁਣਵਤਾ ਵਾਲੇ ਬੀਜਾਂ, ਖਾਦਾਂ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਆਦਿ ਦੀ ਸੱਭ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉਤੇ ਗਰੰਟੀ-ਸ਼ੁਦਾ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਉਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ। ਇਸ ਲਈ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੀ ਇਹ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਚ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਉਤੇ ਕਰਮਵਾਰ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਨਾਲ ਭਾਈਵਾਲੀ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲੋਟੂ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਵਾਸਤੇ ਲੜਾਈ ਕਰੇ। ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸੇਧ ਪੈਦਾਵਾਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵਪਾਰ ਤਕ, ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਾਸਤੇ, ਪਿੰਡਾਂ, ਕਸਬਿਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਮੁਨਾਸਿਬ ਮਿਕਦਾਰ ਵਿਚ ਭੋਜਨ ਮੁਹਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਵੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਿਸਾਨੀ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਧ-ਫੁੱਲ ਰਹੇ, ਚੰਗਾ ਝਾੜ ਦੇਊ ਅਤੇ ਖੜੀ ਰੱਖਣਯੋਗ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰੀ ਦਾ ਇਹੀ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਰਾਹ ਹੈ। ■

ਬਰਿਕਸ ਦਾ ਸੱਤਵਾਂ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ

ਸਫਾ 2 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਸੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਅਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਚੀਨ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ।

ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟੱਕਰ ਅਤੇ ਸੁਲਾਹ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀ ਬਣਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਖਾਤਰ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਵਲੋਂ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਵਾਲੇ ਰਣਨੈਤਿਕ ਸਬੰਧ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਬਰਿਕਸ ਅਤੇ ਸ਼ੰਘਾਈ ਕੋਅਪਰੇਸ਼ਨ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਵਰਗੇ ਬਹੁ-ਤਰਫਾ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਬਰਿਕਸ ਸੰਮੇਲਨ ਤੋਂ ਇੱਕਦਮ ਬਾਅਦ ਸ਼ੰਘਾਈ ਕੋਅਪਰੇਸ਼ਨ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸੰਮੇਲਨ ਵੀ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵੇਰ ਪੂਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਤੌਰ ਉਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸੰਮੇਲਨ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਵਲੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਕੰਟਰੋਲ ਹੇਠ ਇੱਕ-ਧਰੁਵੀ ਦੁਨੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਨਸ਼ਿਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ■

pwTkW nl ie'k ApIl

ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਹੈ ਕਿ ***ਮਜ਼ਦੂਰ ਏਕਤਾ ਲਹਿਰ*** ਅਦਾਰੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ, ਔਰਤਾਂ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹੋਰ ਹਰ ਵਰਗ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਲੇਖ ਤੇ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਭੇਜਣ। ਇਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਵ-ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਮਜ਼ਦੂਰ-ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਮਜਬੂਤ ਬਣੇਗਾ।

Internet Edition

Mazdoor Ekta Lehar (Hindi Fortnightly)
Mazdoor Ekta Lehar (English Fortnightly)
Mazdoor Ekta Lehar (Punjabi Monthly)
Thozhilalar Ottrumai Kural
(Tamil Monthly)
http://www.cgpi.org,
email : melpaper@yahoo.com,
Contact: 09868721375

Arwjkqw, ihsw Aq Aqvwd dI srprsqI:

ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਟਾਈਮਜ਼ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਰਾਅ (ਰੀਸਰਚ ਐਂਡ ਅਨੈਲਿਸਿਜ਼ ਵਿੰਗ) ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖੀ ਏ.ਐਸ. ਡੁਲਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹੀ, ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ "ਖਾੜਕੂ", "ਅੱਤਵਾਦੀ" ਅਤੇ "ਵੱਖਵਾਦੀ" ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਹੋਰ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਵੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ, ਜਿਥੇ ਉਸਨੇ ਵਾਜਪਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੇ ਔਹਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, 1988 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ ਖੁਫੀਆ ਅਫਸਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ, ਡੁਲਤ ਨੇ ਨਿਝੱਕ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਸਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਆਉਣਾ, ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਅਮਲ, ਨਾਲ ਨਾਲ ਚੱਲਦੇ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਖੁਫ਼ੀਆ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਅਮਲ ਸੀ। ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਮੁੱਖੀ, ਵੀ.ਕੇ. ਸਿੰਘ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਮੰਤਰੀ ਹੈ, ਨੇ ਕੁੱਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਫੌਜ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ ਉਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਹੀ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਰਾਜ ਨੇ "ਹਥਿਆਰ ਸੁੱਟ ਚੁੱਕੇ ਖਾੜਕੂਆਂ" ਦੇ ਕਈ ਅਜੇਹੇ ਗਰੁਪ ਜਥੇਬੰਦ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਅਰਾਜਕਤਾ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਫੈਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ ਵਾਸਤੇ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਅਸਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਅਜੇਹਾ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਹਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਉਪਰੋਕਤ ਹਰਕਤਾਂ ਨੂੰ "ਅੱਤਵਾਦ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ" ਅਤੇ "ਬਗਾਵਤ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ" ਆਦਿ ਨਾਵਾਂ ਹੇਠ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਉਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੀ ਅਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਇਹਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅਰਾਜਕਤਾ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਫੈਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਲੜ ਰਹੇ ਲੋਕ ਬਦਨਾਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਚਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਰਾਜ ਦੀ ਇਹ ਹਰਕਤ ਬਰਤਾਨਵੀ, ਅਮਰੀਕੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਹੂ-ਬ-ਹੂ ਨਕਲ ਹੈ।

1980 ਵਿਆਂ ਵਿਚ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਉਤਰ-ਪੂਰਬ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਅਮਲ ਇਸੇ ਤਰਜ਼ ਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਜ਼ ਸਪੈਸ਼ਲ ਪਾਵਰਜ਼ ਐਕਟ ਹੇਠ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨੀ ਡਰ ਤੋਂ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਨ, ਮਹਿਜ਼ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਬਿਨਾਅ ਉਤੇ ਕਤਲ ਕਰਨ ਆਦਿ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਹੈ। ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ 25 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ (1990 ਤੋਂ) ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਜ਼ ਸਪੈਸ਼ਲ ਪਾਵਰਜ਼ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਤਰ-ਪੂਰਬ ਵਿਚ ਇਹ 56 ਸਾਲਾਂ (1958 ਤੋਂ) ਲਾਗੂ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ, ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿੱਖਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉੱਥੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਕਈ ਇੱਕ ਸਿਆਸੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਤਲਾਂ ਪਿੱਛੇ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਖੁਫੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦਾ ਹੱਥ ਸੀ। ਫੇਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਿਨਾਉਣੇ ਕਤਲਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਉਤੇ ਮੜ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਫਿਰਕੂ ਮਹੌਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ (ਕਤਲਾਂ) ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ, ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਉਤੇ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਉੱਤੇ ਰਾਜਕੀ ਅੱਤਵਾਦ ਦਾ ਜ਼ੁਲਮ ਢਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦਹਿ-ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਬੇਦੋਸ਼ੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਗਏ।

> Awpx hkW vwsq lV rh lkW n Alv
> hI "AqvwdI" krwr d idqw jWdw h Aq
> qg kIqw jWdw h jW kql kr idqw jWdw
> h[kSmIr, Aswm, mnIpr Aq a~qr-
> prb d hr sibAW ivc njvwnW n Aq
> iks Kws Dwrimk iPrk d njvwnW n
> ihdsqwn Br ivc plIs ck lWdI h
> Aq JT plIs mkwbilAW ivc glI mwr
> k Kqm kr iddI h[plIs, Pj Aq
> nIm Pj vlW anW aq "AqvwdI" hx
> dw Tpw lw idqw jWdw h[AslIAq n
> Cpwax leI anW dIAW lwSW nihrW jW
> dirAwvW ivc rV idqIAW jWdIAW hn jW
> iPr kwhlI nwl bpCwx kbrW ivc db
> idqIAW jWdIAW hn[

ਇਹੋ ਹੀ ਅਮਲ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ, ਮਨੀਪੁਰ, ਅਸਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਬਾਰ ਬਾਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹੱਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ "ਅੱਤਵਾਦੀ" ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੰਗ-ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਤੇ ਕਤਲ ਤਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਮਨੀਪੁਰ ਵਿਚ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਉਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੁਣ ਇਹ ਸੱਚਾਈ ਉਘੜ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਨੂੰ ਪਾੜਨ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਪਾਲੇ ਗਏ "ਬਾਗੀ ਗਰੋਹਾਂ" ਨੇ ਹੀ ਇਹ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਆਮ ਹੀ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਵਿਚ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ "ਅੰਡਰਗਰਾਊਂਡ" ਗਰੁਹ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਇਹ ਗਰੁਪ ਅਰਾਜਕਤਾ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਫੈਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਸਲੀ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਹਕੂਮਤ ਅਤੇ ਰਾਜਕੀ ਅੱਤਵਾਦ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਬਹਾਨਾ ਮੁਹਈਆ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਲੜ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਐਂਵੇ ਹੀ "ਅੱਤਵਾਦੀ" ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੰਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਸ਼ਮੀਰ, ਅਸਾਮ, ਮਨੀਪੁਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਦੇ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਧਾਰਮਿਕ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਭਰ ਵਿਚ ਪੁਲੀਸ ਚੁੱਕ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਝੂਠੇ ਪੁਲੀਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪੁਲੀਸ, ਫੌਜ ਅਤੇ ਨੀਮ ਫੌਜ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ "ਅੱਤਵਾਦੀ" ਹੋਣ ਦਾ ਠੱਪਾ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨਹਿਰਾਂ ਜਾਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਰੋੜ੍ਹ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਬੇਪਛਾਣ ਕਬਰਾਂ ਵਿਚ ਦੱਬ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਵਲੋਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂਚਾਂ ਉਪਰੰਤ ਆਮ ਤੌਰ ਉਤੇ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਖੌਤੀ "ਅੱਤਵਾਦੀ" ਅਸਲ ਵਿਚ ਆਮ ਲੋਕ ਅਤੇ ਬੇਕਸੂਰ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਕੀ ਅੱਤਵਾਦ ਦੀ ਨੀਤੀ ਹੇਠ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਝਾੜਖੰਡ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਰਾਜ ਵਲੋਂ ਅਜੇਹੀ ਹੀ ਨੀਤੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਹੋਰ ਕਈ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜ ਵਲੋਂ ਜਬਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹਥਿਆਉਣ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ, ਆਪਣੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਉਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਖਾਤਰ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ, ਆਪਣੇ ਜੰਗਲਾਂ ਤੇ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਉਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਹੀ, ਮਾਓਵਾਦੀ ਕਰਾਰ ਦੇ ਕੇ ਰਾਜਕੀ ਅੱਤਵਾਦ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ, ਟਾਰਚਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਟਾਡਾ ਅਤੇ ਪੋਟਾ ਆਦਿ ਵਹਿਸ਼ੀ ਕਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਗੈਰਕਨੂੰਨੀ ਹਰਕਤਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਐਕਟ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਰਾਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਰੋਹ ਵੀ ਬਣਾ ਰੱਖੇ ਹਨ। ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦਾ ਬਦਨਾਮ ਸਲਵਾ ਜੁਡਮ ਅਜੇਹੀ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਝਾੜਖੰਡ ਵਿਚ ਸੈਂਕੜੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਆਦੀਵਾਸੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਅਤੇ ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਬਲਾਂ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇਣ ਦਾ ਝਾਂਸਾ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰੁਪਏ ਠੱਗ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫੇਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਓਵਾਦੀ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅੱਗੇ ਹਥਿਆਰ ਸੁੱਟਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਜੇਹੇ ਇੱਕ ਆਦੀਵਾਸੀ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਮੀਡੀਏ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਵਰਗੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਅੰਦਰ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਦੇ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਲਿਜਾ ਕੇ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਨੌਕਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ 50,000 ਰੁ. ਲਏ ਗਏ। ਕੁੱਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਇੱਕ ਥਾਂ ਲਿਜਾ ਕੇ ਬੰਦੂਕਾਂ ਅਤੇ ਗੋਲੀ-ਸਿੱਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਓਵਾਦੀ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਕੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਮੂਹਰੇ ਹਥਿਆਰ ਸੁੱਟਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਧੀਨ ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਬਲਾਂ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਹੀ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਖੁਦ ਹੀ ਅਰਾਜਕਤਾ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੇਰ ਇਸਦਾ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਉਤੇ ਦੋਸ਼ ਮੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਝਾੜਖੰਡ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗਰੋਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹਾਸਲ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਆਪਣੀ ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਵਿਰੋਧਤਾ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੁਚਲਣ ਖਾਤਰ ਅਰਾਜਕਤਾ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਫੈਲਾਉਣਾ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਰਾਜ ਦੀ ਪਸੰਦੀਦਾ ਨੀਤੀ ਹੈ।

ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਅਤੇ ਇਕ ਨਵਾਂ ਸਮਾਜ ਉਸਾਰਨ ਲਈ ਲੜਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਵਲੋਂ ਫੈਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਅਰਾਜਕਤਾ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਨ। ਅਖੌਤੀ "ਗੈਰ-ਰਾਜਕੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ"-ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਫੈਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਰਾਜਕੀ ਅੱਤਵਾਦ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਰਕਤਾਂ ਮੇਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਤਾਂ ਦੇ ਗੁਲਾਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਪਾੜਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਰਾਜਕੀ ਅੱਤਵਾਦ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੇ ਅਜਾਰੇਦਾਰ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਹਕੂਮਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੱਭ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹੱਥਠੋਕਿਆਂ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ■

ਚੇਨੰਈ ਵਿਚ ਮਜ਼ਦੂਰ ਏਕਤਾ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਜਥੇਬੰਦ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਜੂਨ ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਫਤੇ ਵਿਚ ਮਜ਼ਦੂਰ ਏਕਤਾ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਚੇਨੰਈ ਵਿਚ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਦੀ ਹਾਰ ਦੀ 70ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਜਥੇਬੰਦ ਕੀਤੀ।

ਸੱਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਏਕਤਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਾਮਰੇਡ ਕਬਿਲਨ ਨੇ ਸੱਭ ਸਹਿਭਾਗੀਆਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਮਕਸਦ ਅਤੇ ਅਜੰਡੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਵਾਸਤੇ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਗਾਂਹ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਸਬਕ ਸਿੱਖਣੇ ਪੈਣਗੇ।

ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਰਾਘਵਨ ਨੇ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਜਿੱਤ ਦੀ 70ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਉੱਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਅੱਜ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਗਠਨ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੱਭ ਹੋਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਭਰ ਵਿਚ ਅਜੇਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰੇਗਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਗਠਨ ਵਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ: "ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸਬਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਭੁੱਲੋ!" ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿਚ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਹਿਟਲਰੀ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਉਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਵਿਚ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਅਤੇ ਫੌਜੀਕਰਣ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੱਥ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਇਸ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਬਰਤਾਨਵੀ ਅਤੇ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਨਾਲ ਆਪਸੀ ਗੈਰ-ਹਮਲਾਵਰੀ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਹਦੇ ਉਲਟ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਰਮਨੀ ਅਤੇ ਇਟਲੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਗੈਰ-ਹਮਲਾਵਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਕਰ ਲਏ। ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ, ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨੇ ਹਿਟਲਰ ਨੂੰ ਵਰਤ ਕੇ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਉਹ ਸਫਲ ਤਾਂ ਰਹੇ, ਪਰ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਨੇ ਹਿਟਲਰੀ ਫਾਸ਼ੀ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਛਾੜ ਦਿੱਤਾ।

ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿਚ ਵਿਸਤਾਰ ਪੂਰਬਕ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਹੁਣ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਨਾਜ਼ੀ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਰੋਲ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੌਮਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਉਤੇ ਵਹਿਸ਼ੀ ਹਮਲੇ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਚੌਧਰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਹੱਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਉਹੋ ਜਿਹੇ ਫਾਸ਼ੀ ਕਦਮ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹਿਚਕਚਾਉਂਦੀਆਂ। ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿਚ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਸਹੀ ਸਬਕ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਮੱਕਾਈ ਕੱਚੀ, ਏ.ਆਈ.ਟੀ.ਯੂ.ਸੀ., ਐਫ.ਆਈ.ਟੀ.ਈ., ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. ਪੀਪਲਜ਼ ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ।

ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਰਾਜ ਦੇ ਫਾਸ਼ੀ ਖਾਸੇ ਉਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਉਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਜਿਹੜੀ ਮਰਜ਼ੀ ਪਾਰਟੀ ਹੋਵੇ, ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਦਾ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀ ਅਜੰਡਾ ਹੀ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਦਿਸ਼ਾ ਤੈਅ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਰਾਜ ਵਲੋਂ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਦਾ ਅਜੰਡਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਮੱਤਦਾਨ ਅਤੇ ਗੋਲੀ ਬੰਦੂਕ, ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਹੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 40 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਖਿਲਾਫ ਲਾਈ ਗਈ ਐਮਰਜੰਸੀ ਵੇਲੇ ਵੀ ਇਹੀ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਰਸੇ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹੋ ਕੁੱਝ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ, ਸਹਿਭਾਗੀਆਂ ਨੇ ਧਿਆਨ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਰਾਜ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਅਤੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ਼ਤਿਆਰ ਲਾਉਣ ਉਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਮਹੂਰੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਵੱਡੀਆਂ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਹੈ। ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਹੇਠਲਾ ਮੀਡੀਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਉਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵੱਡੇ ਅਜਾਰੇਦਾਰ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਫਾਸ਼ੀ ਕਦਮ ਉਠਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਚੇਹਰਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਉਤੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾ ਜਮਾਤ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧੂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਮੂਹਰੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੱਭ ਹਾਜ਼ਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਪਹਿਲ-ਕਦਮੀ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤਕ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ■

...ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਸਫਲ ਮੁਹਿੰਮ

ਸਫਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਇੱਕ ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਗਾਣੇ "ਆਓ ਉਠੋਂ ਮੇਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਓ" ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਕਾਰਕੁੰਨ, ਲਲਿਤ ਕੁਮਾਰ, ਨੇ ਸੱਭ ਸਹਿਭਾਗੀਆਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਇਲਾਕਾ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ, ਬਿਰਜੂ ਨਾਇਕ ਅਤੇ ਪੂਨਮ ਅਤੇ ਸੁਚਾਰੀਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਈ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਹਿੰਦ ਨੌਜਵਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਲੋਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਜੋ ਇਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਵਾਸਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਲੈਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਵੇਲੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਇਦਿਆਂ ਉਤੇ ਇਤਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਬਾਰ ਬਾਰ ਇਹੀ ਹੁੰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਾਇਦੇ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਉਮੀਦ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਵਾਂਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਨੌਜਵਾਨ ਵੀ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਾਣੀ ਕਿ ਜਵਾਨ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਸਿਆਣਪ ਤੇ ਤਜਰਬਾ ਦੋਵੇਂ ਪੱਖ ਇਸ ਸੰਘਰਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਬਿਰਜੂ ਨਾਇਕ ਨੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹਰ ਘਰ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮੀਟਰ ਲਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪਾਈਪ ਅਤੇ ਮੀਟਰ ਲਾ ਕੇ ਪਾਣੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮਸਲਾ ਕੇਵਲ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਫੈਸਲਾ ਲਏ ਜਾਣ ਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਪਾਟਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਸਾਂਝੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਇਕਮੁੱਠ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਖਾਤਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਖਾੜਕੂ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ, ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਲੱਤਾਂ ਘੜੀਸਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹਦੇ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਮਤੀਆਂ ਵਿਚ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਸੁਚਰੀਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੱਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਮਤੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਪੂਨਮ ਨੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਬੇਹਤਰ ਹਾਲਤਾਂ ਵਾਸਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਡਾਕਟਰ ਸਵਾਰਥੀ ਹਨ ਅਤੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਭਰਤ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ ਉਤੇ, ਸਹੀ ਮਾਪ ਦੀ ਪਾਈਪ ਲਾ ਕੇ ਘਰ ਘਰ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਅਜੇਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕਾਮਰੇਡ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਾਓ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਗਮ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀ ਮੇਹਨਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਚੱਲਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਾਉਣ ਵਿਚ ਅਸਮਰਥ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ, ਪਖਾਨਾ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਸਫਾਈ ਆਦਿ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਇਕਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੂਹਰੇ ਹੋ ਕੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਾਸਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਪੈਗਾਮ ਦਿੱਤਾ।

ਕਈ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਇਸ ਅਹਿਮ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਵਰਨਣ ਕੀਤਾ - ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਲੀ ਮੰਦਰ ਜਾਂ ਛੇ ਨੰਬਰ ਗਲੀ ਵਿਚ ਟਿਊਵੈਲ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਮਿਲਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਵਿਚ ਹੁਣ ਪਾਣੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ; ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਦੀ ਰੁਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਰੂਰਤ ਲਈ 2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਜਾ ਕੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬਾਲਟੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਬਹਾਨੇ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਥੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ "ਗੈਰਕਨੂੰਨੀ" ਕਲੋਨੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵਾਜਬ ਵੋਟਰ ਕਾਰਡ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਹਨ, ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਚੁਣਨ ਲਈ ਮਤਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰਕਨੂੰਨੀ ਕਿਵੇਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਮਰਥ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਗਮ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪਾਣੀ ਢੋਂਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਏ ਉਤੇ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਕਿ ਸੱਭ ਨੂੰ ਮਾਲੂਮ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਥੇ, ਮੁਲਕ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸ੍ਰੀ ਮੋਹਾਨੀਆ ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਆਉਣ ਲਈ ਸੱਦਾਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਇਥੇ ਆਉਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਬਾਸ਼ਿੰਦਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਤਕ ਲੈ ਜਾਣ ਦਾ ਮਤਾ ਪਕਾਇਆ ਅਤੇ ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਗਠਨ ਵਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਯਾਦਪੱਤਰ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮੰਗ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਾਸਤੇ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਇਕਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਉਤੇ ਐਕਸ਼ਨ ਲਏ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ।

ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ "ਦੇਖੋ ਰੰਗ ਬਦਲ ਰਹਾ ਹੈ ਆਸਮਾਂ ਕਾ" ਗਾਣੇ ਨਾਲ ਹੋਈ ਜਿਸ ਗਾਣੇ ਵਿਚ ਇੱਕ ਬੇਹਤਰ ਸਮਾਜ ਵਾਸਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਜਾਗਰਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮਜ਼ਦੂਰ ਏਕਤਾ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਹਫਤੇ ਵਿਚ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਉਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਨੀਤੀ ਅਖਤਿਆਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਉਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਸੋਲਾ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ

ਜਨਤਕ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਵਾਸਤੇ ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਗਠਨ ਵਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਂਦਿਆਂ, ਜਸੋਲਾ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਤੌਰ ਉਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਰਹੇ ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਨੇ 5 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕੰਮ ਬਾਰੇ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ। ਜਸੋਲਾ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਮੁਹੱਲਾ ਸੰਮਤੀਆਂ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਈਆਂ।

ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਨੌਜਵਾਨ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ, ਬੌਬੀ, ਛਾਇਆ ਅਤੇ ਪੂਨਮ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਿਭਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕੀਤਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੁਝਾਅ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸੰਮਤੀ ਬਣਾ ਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਯਾਦਪੱਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਘਰ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਵਾਸਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਉਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਭੇਜਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਰੇਨੂੰ ਨਾਇਕ ਨੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੱਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਚਲਾਏ ਗਏ ਸੰਘਰਸ਼ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇਸਤੋਂ ਮਿਲੇ ਸਬਕਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਜਥੇਬੰਦ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਮਤੀ ਬਣਾਉਣ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਿੰਦ ਨੌਜਵਾਨ ਏਕਤਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਲੋਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਆ ਕੇ ਸਥਾਨਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹਦੇ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇੰਦਰਾ ਕਲਿਆਣ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਜਥੇਬੰਦ ਕੀਤੀ

ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਓਖਲਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਇੰਦਰਾ ਕਲਿਆਣ ਵਿਹਾਰ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਗ੍ਰਹਿ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਭਰ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਝੁੱਗੀ ਬਸਤੀਆਂ ਵਾਂਗ ਇਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਪਖਾਨਾ ਘਰਾਂ, ਮਲ-ਮੂਤਰ ਨਿਕਾਸ ਨਾਲਿਆਂ (ਸੀਵਰ), ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਸੇਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸੱਖਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਇੰਦਰਾ ਕਲਿਆਣ ਵਿਹਾਰ ਦੀ ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਮਤੀ ਨੇ 5 ਜੁਲਾਈ, 2015 ਨੂੰ ਪਾਣੀ, ਸਫਾਈ, ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਸੇਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਰਗੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੱਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਮੀਟਿੰਗ ਜਥੇਬੰਦ ਕੀਤੀ।

ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਜਥੇਬੰਦ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਕਾਮਰੇਡ ਸੰਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਨਿਭਾਈ। ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਰਾਘਵਨ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਸ੍ਰੀ ਬਿਰਜੂ ਨਾਇਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਤ ਕੀਤਾ। ਸਟੇਜ ਉੱਤੇ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਇਕਮੁੱਠ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਾਲਾ ਬੈਨਰ ਲਹਿਰਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਸੰਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਸਹਿਭਾਗੀਆਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਖਤ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਇਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ - ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ, ਅਤੇ ਬਸਤੀ ਵਿਚੋਂ ਦੀ ਅਣਢਕੇ ਗੰਦੇ ਨਾਲੇ ਦੀ ਸੜਿਹਾਂਦ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ - ਬਾਰੇ ਧਿਆਨ ਦੁਆਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਸਤੀ ਦੇ ਗੁਆਂਢ ਵਿਚ ਇਕੱਲੇ ਕਰਾਊਨ ਪਲਾਜ਼ਾ ਹੋਟਲ ਵਿਚ ਇੰਦਰਾ ਕਲਿਆਣ ਵਿਹਾਰ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਵਸੋਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵਧ ਪਾਣੀ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੁਆਉਂਦਿਆਂ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਵੇਲੇ ਵੋਟਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਾਡੇ ਮਸਲੇ ਹਲ ਕਰਨ ਦੇ ਵਾਇਦੇ ਕਰਕੇ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਿਆਂ ਉਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਉਤੇ

ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕਮੁੱਠ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਬਿਰਜੂ ਨਾਇਕ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਹਲਕੇ ਵਲੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਾਸਤੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਕਰੀਰ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਵੱਛ ਭਾਰਤ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਖੋਖਲੇਪਨ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਖਾਨਾਘਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਪਖਾਨਾਘਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੀ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗੰਦਗੀ ਨਿਕਾਸ ਨਾਲੇ ਢਕੇ ਹੋਏ ਨਾਲੇ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਝੁੱਗੀ ਬਸਤੀਆਂ ਵਿਚ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ, ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਘਾਟ, ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਵਾਸਥ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਹਾਕਮ ਸਾਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਤੌਰ ਉਤੇ ਬੇਵੱਸੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨਾ ਉਠਾ ਸਕੀਏ। ਉਸ ਨੇ ਉਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸੱਭ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਮਤੀਆਂ ਵਿਚ ਜਥੇਬੰਦ ਹੋਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ।

ਸ੍ਰੀ ਰਾਘਵਨ ਨੇ ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਗਠਨ ਵਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿਚ ਵਰਨਣ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਤਜਰਬਾ ਇਹੀ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਅਸੀਂ ਕੁੱਝ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਉਸ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਾਡੀ ਕੋਈ ਵੀ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ, ਅਸੀਂ ਕੁੱਝ ਸਾਲਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਇੱਕ ਬਾਰੀ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਤਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹਾਂ। ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਗਠਨ ਇੱਕ ਅਜੇਹੇ ਢਾਂਚੇ ਵਾਸਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਅਸਲੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਕਮੁੱਠ ਹੋਈਏ ਅਤੇ ਅਜੇਹੇ ਸਾਰੇ ਭੁਲੇਖੇ ਦੂਰ ਕਰ ਦੇਈਏ ਕਿ ਵੋਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਾਨੂੰ ਕੁੱਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਲੜਨਾ ਪਏਗਾ। ਜੇਕਰ ਲੋਕ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮਨਵਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਹਿੰਦ ਨੌਜਵਾਨ ਏਕਤਾ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਲੋਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਭੋਜਪੁਰੀ ਗੀਤ ਦੀਆਂ ਕੁੱਝ ਪੰਗਤੀਆਂ ਸੁਣਾਈਆਂ ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਨੇਤਾ ਗਣਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕੁੱਝ ਚਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਐਮ.ਪੀ. ਨਾਲ ਹੋਏ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਾਈਪਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਾਣੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਪਾਣੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ. (ਰਾਈਟ ਟੂ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ – ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ) ਵਾਸਤੇ ਫਾਰਮ ਭਰ ਕੇ ਪਾਣੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਲਾਏ ਟੈਂਕਰਾਂ ਉਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਖਰਚੇ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਟਿਊਵੈਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ। ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਖੁੱਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਮਿਊਂਸਪੈਲਟੀ ਵਲੋਂ ਸੰਜੇ ਕਲੋਨੀ (ਓਖਲਾ ਵਿਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਸਤੀ) ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਰੋਜ਼ 64 ਟੈਂਕਰ ਲਾ ਕੇ 1 ਕ੍ਰੋੜ 64 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਾਣੀਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ 36 ਟਿਊਵੈਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਪੂਰਾ ਇਲਾਕਾ ਛਾਣ ਸੁੱਟਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 4 ਟਿਊਵੈਲ ਹੀ ਲੱਭੇ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਚੋਖਾ ਧਨ ਨੇਤਾਗਣਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਵਿਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀਆਂ। ਲੋਕੇਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੂ.ਪੀ. ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਤੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਲੋਕ ਇਹ ਸੁਪਨਾ ਦਿਲ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਅੱਛੀ ਤਾਲੀਮ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਚੰਗਾ ਧਨ ਕਮਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਪੁਰਖੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਅਰਾਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਿਤਾਉਣਗੇ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਸੁਪਨਾ ਜਲਦੀ ਹੀ ਚਕਨਾਚੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਪਾੜਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਂਝੇ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕਮੁੱਠ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਤਕਰੀਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਭੋਜਪੁਰੀ ਦੋਹਾ ਸੁਣਾਉਣ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਦੇ ਮਾਅਨੇ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਇਕਮੁੱਠ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸੁਚਰੀਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਦੌਲਤ ਦੇ ਰਚੇਤਾ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੱਕ ਜਾਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ, ਜਦਕਿ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਮਾਲਕ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਮੇਹਨਤ ਦਾ ਫਲ ਮਾਣਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੈ ਕਿ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਜਮਾਤ ਕੋਲ ਸਿਆਸੀ ਤਾਕਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੱਕ ਕੇਵਲ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੇ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਆਸੀ ਤਾਕਤ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖੜੇ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਛਾਂਟੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਮੇਹਨਤਕਸ਼ਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜੇ ਅਜੇਹੇ ਵਸੀਲੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਤਾਂ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣ ਦੇ ਲਾਇਕ ਹੋ ਸਕੇ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਤਕਰੀਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਲੜਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੋਰ ਵੀ ਬਦਤਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸ੍ਰੀ ਸੰਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਇਸ ਬਸਤੀ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਲਫ਼ਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਸਦੀ ਪਾਰਟੀ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਨੇ ਸਹਿਭਾਗੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਛੱਡਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਆਪਣੀ ਸੰਪਰਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ।

3 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਮਦਨਪੁਰ ਖਾਦਰ ਅਤੇ 9 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਸੰਜੇ ਕਲੋਨੀ ਵਿਚ ਵੀ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਤਸ਼ਾਹਪੂਰਬਕ ਭਾਗ ਲਿਆ।

ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਗਠਨ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਥਾਨਕ ਬਸਤੀਆਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਠ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਏਕਤਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਕੁੱਦ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਜ਼ਦੂਰ ਏਕਤਾ ਲਹਿਰ, ਇਸ ਪਹਿਲ-ਕਦਮੀ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੇਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇਹੀਆਂ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਦਾ ਹੈ। ■

ਏਕਤਾ ਤੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ...

ਸਫਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਹੀ ਹਰਕਤ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਪਲ ਮਜ਼ਦੂਰ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਲੜਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਆਪਣੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਨਾਫੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲੋਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੇਬਰ ਕਨੂੰਨਾਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਵਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੀ ਹਰ ਸਰਕਾਰ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦਾ ਹਿੱਤ ਪੂਰਨ ਲਈ ਹਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੂਸਰੀ ਤਰਫ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਉਪਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇਕਮੁੱਠ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਉਸ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਵਲੋਂ ਜਥੇਬੰਦ ਕੀਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣੀ ਲੁੱਟ ਖਸੁੱਟ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਇਕਮੁੱਠ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਤਕਰੀਰਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ, ਸੱਭ ਹੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਮੂਹਰੇ ਹੋ ਕੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਿਰੋਧੀ ਕਦਮ ਉਠਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹਮਲੇ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਤੋਂ ਕੱਢਣਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪਾਉਣੀ, ਆਪਣੇ ਭਾੜੇ ਦੇ ਗੁੰਡਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰਵਾਉਣਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮਨਘੜਤ ਝੂਠੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਚਲਾਉਣਾ ਆਦਿ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਭਾਜਪਾ ਦੀ, ਸਾਡਾ ਤਜਰਬਾ ਸਾਨੂੰ ਇਹੀ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਆਖਰੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੱਭ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ 2 ਸਤੰਬਰ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਕਾ. ਡੀ.ਐਲ. ਸਚਦੇਵ (ਏਟਕ), ਕਾ. ਸਤਬੀਰ (ਸੀਟੂ), ਕਾ. ਸੱਤਿਆਵਾਨ (ਏ.ਆਈ.ਯੂ.ਟੀ.ਯੂ.ਸੀ), ਕਾ. ਅਮਿਤ ਯਾਦਵ (ਇੰਟਕ), ਕਾ. ਪਵਨ ਉਪਾਧਿਆਏ (ਬੀ.ਐਮ.ਐਸ.), ਕਾ. ਜਸਪਾਲ (ਐਚ.ਐਮ.ਐਸ.) ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੁਲਾਰੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਚਿੱਠਾ ਭੇਜਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:

- ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਘਟ ਤੋਂ ਘਟ 15,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ;
- ਮਾਰੂਤੀ-ਸੁਜ਼ੂਕੀ (ਮਾਨੇਸਰ) ਦੇ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਕੇ ਵਾਪਸ ਨੌਕਰੀ ‘ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ;
- ਲੇਬਰ ਕਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ;
- ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਲਈ ਵਾਜਬ ਕੀਮਤ ਉਤੇ ਰਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ;
- ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਲੋਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਮੂਹਿਕ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਸੱਭ ਚੱਲ ਰਹੇ ਝਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਤਰੁੰਤ ਨਿਪਟਾਇਆ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ;
- ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਨੂੰ 45 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ;
- ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਬਣਾਏ ਗਏ ਝੂਠੇ ਪੁਲੀਸ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜੇ ਵਿਚ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਦਖਲ-ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਬੰਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ;
- ਸਨੱਅਤੀ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਸਤੇ ਸੱਭ ਸਨੱਅਤਾਂ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਗੁੜਗਾਉਂ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਿਖਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹੁਣ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਹ ਕੇ ਸੱਤਾ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਵੇ। ■

ਜੈਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ...

ਸਫਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਪੂਰੇ ਰੋਹ ਵਿਚ ਹਨ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨਵੇਂ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਰਤਮਾਨ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰੀ ਸਕੂਲੀ ਸਿਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਦੋ ਪੱਧਰੀ ਸਿਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ’ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਭਾਰ ਬਹੁਤ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੌਜੁਆਨ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਠੇਕੇ ’ਤੇ ਭਰਤੀ ਕਰਕੇ ਘੱਟ ਤਨਖ਼ਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਗਾਂ:

1. ਸਕੂਲ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ।
2. ਨਿਊ ਸਟਾਫਿੰਗ ਪੈਟਰਨ ’ਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਅਹੁੱਦਿਆਂ ’ਚ ਭਾਰੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਫਲਸਰੂਪ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਭਰਤੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਾਵਾਰ ਅਧਿਆਪਕ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਕੇ ਤੋੜੇ ਗਏ ਅਹੁਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ।
3. ਸਾਰੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਬਦਲੀਆਂ ਦੇ ਪੱਕੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਡਿਜ਼ਾਇਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ’ਤੇ ਦਬਾਅਪੂਰਨ ਤਬਾਦਲੇ ਬੰਦ ਹੋਣ। ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕੰਟਰੈਕਟ ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਅਡਜਸਟਿਡ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਮਾਨੀਟਰਾਂ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਵੀ ਤਬਾਦਲੇ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ।
4. ਸਿਖਿਆ ਨੂੰ ਪੀ.ਪੀ.ਪੀ. ਮਾਡਲ ’ਤੇ ਚਲਾਏ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ’ਚ ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਅਤੇ ਵਪਾਰੀਕਰਨ ਵਧੇਗਾ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ’ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਈ ਜਾਵੇ।
5. ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਫਿਕਸ ਤਨਖਾਹ ਦੀ ਥਾਂ ’ਤੇ ਰੈਗੂਲਰ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। 2012 ਤੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਪੱਕੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।
6. ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੀਆਂ ਤਰੁੱਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 14,430 ਰੁਪਏ ਦੀ ਥਾਂ ’ਤੇ 16,290 ਰੁਪਏ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
7. ਅਡਜਸਟਿਡ ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਪੈਰਾਟੀਚਰਸ ਅਤੇ ਮਾਨੀਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ 1971 ’ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਲਾਭ ਹਮਰੁਤਬਾ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵਾਂਗ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।

ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਪੂਰੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ 17 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ-ਆਪਣੀਆਂ ਤਹਿਸੀਲਾਂ ’ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਨਾਂ ’ਤੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਕੜੀ ’ਚ 20 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦੇ ਜੁਝਾਰੂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਜਨ-ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ-ਵਿਰੋਧੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਸਨ।

ਹਨੂੰਮਾਨਗੜ੍ਹ ’ਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

17 ਜੁਲਾਈ ਅਤੇ 20 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਨੂੰਮਾਨਗੜ੍ਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ’ਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਧਿਆਪਕ ਸੰਘ (ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ) ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਸਰਬ ਹਿੰਦ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨੂੰਮਾਨਪ੍ਰਸਾਦ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ’ਤੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ’ਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਗੁੱਸੇ ’ਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਪੁਤਲਾ ਫੂਕਿਆ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਜਨ-ਵਿਰੋਧੀ ਨੀਤੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਨਾਅਰੇ ਲਾਏ।

ਹਨੂੰਮਾਨ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ’ਚ ਜੋ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਰਗ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਪਕ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਅਤੇ ਉਦਾਰੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਸਕੂਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ‘ਚ ਜਨਤਕ-ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਪੱਧਰ ਡਿੱਗੇਗਾ। ਸਿੱਖਿਆ ’ਚ ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਸ ਨੀਤੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ■

ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਪੱਧਰ ਦਾ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ

ਅਖਿਲ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੰਯੁਕਤ ਮਹਾਸੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ 7 ਲੱਖ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੰਗਠਨ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ 17 ਜੂਨ, 2015 ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਰਾਜਸਥਾਨ 'ਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਲੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਧਰਨੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਲੈਕਟਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣਾ 11 ਸੂਤਰੀ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸੇ ਕੜੀ 'ਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹਨੂੰਮਾਨਗੜ੍ਹ 'ਚ ਵੀ ਕਲੈਕਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀਮੰਡਲ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਸਰਬ ਹਿੰਦ ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਾਮਰੇਡ ਹਨੂੰਮਾਨ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਸਹਾਰਨ, ਜਗਦੀਸ਼ ਢਾਕਾ, ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਆਰਿਆ ਅਤੇ ਪਤਰਾਮ ਭਾਂਭੂ।

ਸਭਾ ਨੂੰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ 30 ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸਮੇਤ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ: ਪਵਨ ਪਾਰਿਖ, ਜੈਦੇਵ ਜੋਸ਼ੀ, ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਬੰਸਲ, ਭਗਵਤੀ ਆਰਿਆ ਅਤੇ ਹਰਲਾਲ ਢਾਕਾ ਅਤੇ ਰਾਮ ਲੁਭਾਇਆ ਟਿਨਾ, ਆਦਿ। ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਦਫਤਰ 'ਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਆਪਣਾ 11 ਸੂਤਰੀ ਮੰਗਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੰਗ ਪੱਤਰ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮੰਗਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ:

1. (ੳ) ਕੇਂਦਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ 'ਚ ਸੋਧ ਲਈ ਸੱਤਵੇਂ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੱਤਵੇਂ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ 'ਚ ਵਾਧਾ 1 ਜਨਵਰੀ, 2016 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। (ਅ) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੱਤਵੇਂ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਚ ਸੂਬਾਈ

ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਭੱਤਿਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। (ੲ) 50 ਫ਼ੀਸਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਭੱਤੇ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ 'ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

2. (ੳ) ਸੂਬੇ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੇ ਤਨਖਾਹ ਭੱਤਿਆਂ 'ਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। (ਅ) ਤਨਖਾਹ ਵਧਾਏ ਦੇ ਹੁਕਮ 01.07.2013 ਦੀ ਬਜਾਇ 01.01.2006 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। (ੲ) ਛੇਵੇਂ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਸ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਤਨਖਾਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਐਲੋਪੈਥਿਕ ਨਰਸਿਜ਼, ਵਨ ਅਧੀਨਸਥ, ਅਧਿਆਪਕ, ਤਕਨੀਕੀ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਸਹਾਇਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਅਮਲੇ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇ।

3. (ੳ) ਕੇਂਦਰ ਵਾਂਗ ਭੱਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। (ਅ) ਸਾਰੇ ਪੇਂਡੂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੇਂਡੂ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

4. (ੳ) ਕੰਟਰੈਕਟ, ਠੇਕਾ, ਕੱਚੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਤੁਰੰਤ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੱਕੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। (ਅ) ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਿੱਤਰ ਸਿੱਖਿਆ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਲੋਕ ਜੁੰਬੀਸ਼ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਪ੍ਰੇਰਕ, ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਵਰਕਰ, ਸਹਾਇਕਾ, ਸਾਥਣ, ਸਹਿਯੋਗਨ, ਮਿੱਤਰ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਨਰੇਗਾ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਐਨ.ਆਰ.ਐਚ.ਐਮ. ਕਰਮਚਾਰੀ, ਮਿਡ ਡੇ ਮੀਲ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ ਦੇ ਹੈਂਡਪੰਪ ਮਿਸਤਰੀ, ਜਨਤਾ ਜਲ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਦਫ਼ਤਰ 'ਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਆਦਿ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹਮਰੁਤਬਾ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਸੂਬਾਈ ਸੇਵਾ 'ਚ ਪੱਕਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪੱਕਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤਕ ਮਾਣ-ਭੱਤੇ 'ਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। (ੲ) ਕੰਟਰੈਕਟ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੁੱਢਲੀ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮਾਣ-ਭੱਤੇ 'ਚ ਸਾਲਾਨਾ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 15 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। (ਸ) ਕੰਟਰੈਕਟ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਪੈਨਸ਼ਨ, ਪੀ.ਐਫ., ਡਾਕਟਰੀ ਸਹੂਲਤ ਅਤੇ ਸਮੂਹਕ ਬੀਮਾ ਆਦਿ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। (ਹ) ਵਰਕਚਾਰਜ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਮਿਤੀ ਨਾਲ ਸੂਬਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਾਂਗ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਜੰਗਲਾਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਵਰਦੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। (ਕ) ਕੰਟਰੈਕਟ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਕੋਲ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

5. (ੳ) ਸੂਬਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਕਾਲ 'ਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਚਾਰ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਜੇਕਰ ਤਰੱਕੀ ਵਾਲਾ ਅਹੁਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਮਾਂਬੱਧ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਪੇ ਗ੍ਰੇਡ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

6. (ੳ) ਪੇ ਬੈਂਡ ਪਹਿਲੇ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਹੁਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾ ਕੇ

ਭਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। (ਅ) 1 ਜਨਵਰੀ, 2006 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਨਵੀਂ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪੇ ਬੈਂਡ ਅਤੇ ਪੇ ਗ੍ਰੇਡ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। (ੲ) 1 ਜਨਵਰੀ, 2006 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਾਕਟਰੀ ਰਿਚਾਰਜ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

7. (ੳ) ਨਵੇਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਿਯਮ 2004 ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। (ਅ) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਿਯਮ 2013 ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। (ੲ) ਜਨਵਰੀ, 2004 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ, ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਆਦਿ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

8. (ੳ) ਅਧੀਨ ਦਫ਼ਤਰਾਂ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਮੰਤਰਾਲਿਕ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਸਨ ਸਕੱਤਰੇਤ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਸਹਾਇਕ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਕੋਟਾ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ।

9. (ੳ) ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਨੀਤੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ। ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਤ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਈ ਜਾਵੇ। (ਅ) ਛਾਂਟੀ, ਅਹੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀਕਰਣ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ 'ਚ ਖਾਲੀ ਅਹੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

10. (ੳ) ਮਹਿੰਗਾਈ 'ਤੇ ਅਸਰਦਾਇਕ ਰੋਕ ਲਾਈ ਜਾਵੇ। (ਅ) ਜਨਤਕ ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਅਸਰਦਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। (ੲ) ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਮਾਣ-ਭੱਤਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਜ਼ਦੂਰੀ 10,000 ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

11. (ੳ) ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਜ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। (ਅ) ਰਾਜ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਕੇ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ■

ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ

2 ਜੁਲਾਈ, 2015 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 8 ਵਜੇ ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਡਾਕਟਰਸ (ਮਾਰਡ) ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ, ਪੂਰੇ ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਡਾਕਟਰ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਉੱਤਰੇ। ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦੇ ਹੱਲ 'ਚ ਸਿਹਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਅਸਫ਼ਲਤਾ ਤੋਂ ਥੱਕ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਦਮ ਲੈਣਾ ਪਿਆ।

ਮੁੱਖ ਮੰਗਾਂ:

1. ਟੀ. ਬੀ. ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਟੀ. ਬੀ. ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਸਮੇਤ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਵੇਲੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਟੀ. ਬੀ. ਪੀੜਤ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਛੁੱਟੀ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਬਚੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।

2. ਔਰਤ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਸਮੇਤ ਜਣੇਪਾ ਛੁੱਟੀ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਫ਼ਿਲਹਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

3. ਫ਼ਿਲਹਾਲ ਆਪਣੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਗਰੈਜੂਏਟ ਮੁਹਾਰਤਾ ਸਿੱਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੰਟਰੈਕਟ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਪਰ ਅਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਰਡ 'ਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਨੂੰ ਇਸਤਰੀ ਰੋਗ, ਨਾਰੀ ਰੋਗ ਵਿਗਿਆਨ ਵਾਰਡ 'ਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਬਾਲ ਇਲਾਜ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਨੂੰ ਅੰਗਹੀਣ ਇਲਾਜ ਵਾਰਡ 'ਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਤਾਂ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਹੀ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਦੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਵੀ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

4. ਡਾਕਟਰਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਧਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਐਮਰਜੈਂਸੀ, ਆਈ.ਸੀ.ਯੂ., ਡਲੀਵਰੀ ਵਿਭਾਗ ਵਰਗੇ ਜੋਖਮ ਵਾਲੇ ਵਾਰਡਾਂ 'ਚ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ-ਠਾਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ 'ਚ ਕਮੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ ਦਾ ਬੋਝ ਹੋਣ ਨਾਲ, ਅਖੀਰ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਮਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲੇ ਆਪਣਾ ਗੁੱਸਾ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਡਾਕਟਰਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਕੱਢਦੇ ਹਨ।

5. 2009 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਹੋਏ ਮਾਰਡ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ 'ਚ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ 'ਚ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਮੁਤਾਬਕ ਵਾਧਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲਾ ਵਾਧਾ 2012 'ਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਸਾਲ ਵਾਧਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਹੜਤਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਲਾਲਚ ਅਤੇ ਬੈਂਤ ਵਾਲਾ ਰੁਖ਼ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਲਿਖਤੀ ਭਰੋਸਾ ਮੰਗਿਆਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਧਮਕਾਇਆ। ਪਰ ਬਹਾਦਰ ਡਾਕਟਰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣ ਲਈ ਵੀ ਤਿਆਰ ਸਨ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ, ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ 'ਚ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਫੋਟੋਆਂ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਅੰਦੋਲਨ 'ਤੇ ਉੱਤਰੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਜੋਸ਼ੀਲੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਡੇਢ ਦਿਨ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਮੰਨਣੀ ਪਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮਜ਼ਦੂਰ ਏਕਤਾ ਲਹਿਰ, ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ 'ਚ ਜੋਸ਼ੀਲੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ■

ਮੁਲਾਕਾਤ: ਬਿਨਾ ਸ਼ਰਤ ਪੱਕਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ!

ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਹਿੰਦਰਗੜ੍ਹ 'ਚ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮਹਿਮਾਨ ਅਧਿਆਪਕ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ 17 ਜੂਨ, 2015 ਤੋਂ ਧਰਨਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 23 ਜੂਨ ਤੋਂ ਮਹਿਮਾਨ ਅਧਿਆਪਕ ਮਰਨ ਵਰਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਜ਼ਦੂਰ ਏਕਤਾ ਲਹਿਰ ਦੇ ਰਿਪੋਰਟਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਮਹਿਮਾਨ ਅਧਿਆਪਕ ਸੰਘ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਸਕੱਤਰ ਸਤੀਸ਼ ਯਾਦਵ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਥੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ:

ਮ.ਏ.ਲ.: ਤੁਹਾਡੀ ਕੀ ਮੰਗ ਹੈ, ਕੀ ਅਜੇ ਤਕ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਆਇਆ ਹੈ?

ਸਤੀਸ਼ ਯਾਦਵ: ਸਾਡੀ ਇੱਕ ਸੂਤਰੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਬਿਨਾ ਸ਼ਰਤ ਪੱਕਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਸੀਂ ਕਈ ਵਾਰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸਾਡੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਉਲਟੀ ਅਫ਼ਵਾਹ ਫੈਲਾਅ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਲਤ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ, ਸਾਡੇ ਲੱਗਪਗ 16000 ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਫਰਵਰੀ 2014 'ਚ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ 'ਤੇ ਮਹਿਮਾਨ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਾਡੇ 11 ਸਾਥੀ ਮਰਨ ਵਰਤ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਮਵਿਲਾਸ ਸ਼ਰਮਾ ਜੀ ਨੇ ਆ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ 'ਜਦ ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਸੱਤਾ 'ਚ ਆਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੇ ਹੀਲੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਾਂਗੇ'। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਪੱਤਰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ 'ਚ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਹਰਿਆਣਾ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੱਤਾ 'ਚ ਹੈ। ਪਰ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਹਿਮਾਨ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ, ਕੱਢਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਮ.ਏ.ਲ.: ਕੀ ਨਿੱਜੀਕਰਨ, ਉਦਾਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਭੂਮੰਡਲੀਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ 'ਚ ਹੈ?

ਸਤੀਸ਼ ਯਾਦਵ: ਨਿੱਜੀਕਰਨ, ਉਦਾਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਭੂਮੰਡਲੀਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ, ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਬਿਲਕੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਅਮੀਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ 'ਚ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ। ਇਸ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੂੰਜੀਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੀ ਕੋਈ ਕਿਰਤੀ ਜਾਂ ਗਰੀਬ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿੱਜੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਕਿਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਮੀਰਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ 'ਚ ਹੈ।

ਮ.ਏ.ਲ.: ਕੀ ਸਾਬਕਾ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ 'ਚ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਹੈ?

ਸਤੀਸ਼ ਯਾਦਵ: ਦੇਖੋ, ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਾਬਕਾ ਦੀ, ਸਾਰੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਕੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਰੀਆਂ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਵੱਡੇ ਅਮੀਰਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਢਿੱਡ ਭਰਨ 'ਚ ਲੱਗੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ 'ਚ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ।

ਮ.ਏ.ਲ.: ਮੇਰਾ ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਮੇਰੇ ਲਈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਤਾ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਕਿ ਕੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੂੰਜੀਪਤੀ ਜਾਂ ਆਗੂ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਿਰਤੀ ਲੋਕ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ?

ਸਤੀਸ਼ ਯਾਦਵ: ਇਹ ਬਹੁਤ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੱਜ ਤਕ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੱਤਾ ਕੁੱਝ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥ 'ਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਕਿਰਤੀ ਵਰਗ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਕਿਰਤੀ ਕਿਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਫਲ ਪੂੰਜੀਪਤੀ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਉਦਾਹਰਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕੰਪਨੀਆਂ 'ਚ ਕਿਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਮਹਿਮਾਨ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਕੰਮ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਪੂਰਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੂੰਜੀਪਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਹੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਤੀਸ਼ ਯਾਦਵ: ਮੈਂ ਆਪ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹਮਾਇਤੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜੋ ਅਸਲੀ ਪਾਲਨਹਾਰ ਹਨ, ਜੋ ਲੋਕ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥ 'ਚ ਸੱਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਹੈ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਰਾਜ 'ਚ ਜੋ ਕੁੱਝ ਪਰਿਵਾਰ ਦਲਾਲੀ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧੇ, ਸੱਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ 'ਚ ਆ ਗਈ। ਉਹੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨੀਤੀਆਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ 'ਚ ਅੱਜ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹਨ। ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਰਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ 'ਚ ਸੱਤਾ ਆਵੇ, ਸ਼ਾਸਨ ਵੀ ਉਹੀ ਚਲਾਏ।

ਮਹਿਮਾਨ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਹਰਿਆਣਾ ਭਵਨ ਵੱਲ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

11 ਜੁਲਾਈ, 2014 ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸੈਂਕੜੇ ਮਹਿਮਾਨ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ ਹਰਿਆਣਾ ਭਵਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਪੂਰਾ ਦਿਨ ਦੀ ਬਾਰਸ਼ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਭਿੱਜਦੇ ਹੋਏ, ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਆਏ ਔਰਤ-ਮਰਦ ਮਹਿਮਾਨ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬੇ ਭਰ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਹਿਮਾਨ ਅਧਿਆਪਕ, ਬੀਤੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪੱਕੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮਹਿਮਾਨ ਅਧਿਆਪਕ ਸੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਮਹਿੰਦਰਗੜ੍ਹ 'ਚ 17 ਜੂਨ ਤੋਂ ਧਰਨਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਣਦੇਖੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਹਿਮਾਨ ਅਧਿਆਪਕ 23 ਜੂਨ, 2015 ਤੋਂ ਮਰਨ ਵਰਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। 11 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਮਹਿੰਦਰਗੜ੍ਹ 'ਚ ਮਹਾਂਰੈਲੀ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ 'ਚ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮਹਿਮਾਨ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲ ਰੁਖ ਕੀਤਾ।

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ 'ਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਲਵਲ ਤੋਂ ਆਏ, ਮੁੱਢਲੇ ਅਧਿਆਪਕ (ਜੇਬੀਟੀ) ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰਾਵਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਸੰਬਰ, 2005 'ਚ 15,993 ਮਹਿਮਾਨ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ। ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਈਮਰੀ ਟੀਚਰ ਲਈ ਯੋਗਤਾ 12ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਜੇਬੀਟੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਈਮਰੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ (ਮਾਸਟਰ) ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਅਤੇ ਬੀ.ਐੱਡ ਸੀ। ਉੱਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ (ਲੈਕਚਰਾਰ) ਲਈ 50 ਫੀਸਦੀ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਐਮ.ਏ.। ਸ਼ੁਰੂਆਤ 'ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੇਬੀਟੀ ਮਹਿਮਾਨ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਪੀਰੀਅਡ 45 ਰੁਪਏ, ਬੀ.ਐੱਡ ਮਹਿਮਾਨ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਲਈ 55 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਪੀਰੀਅਡ ਅਤੇ ਲੈਕਚਰਾਰ ਲਈ 70 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਪੀਰੀਅਡ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਛੁੱਟੀ ਜਾਂ ਕੈਜ਼ੂਅਲ ਦਾ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਜਣੇਪਾ ਜਾਂ ਮੈਡੀਕਲ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅਖੀਰ 'ਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਤਨਖਾਹ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸੀ। ਮਹਿਮਾਨ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਪੀਰੀਅਡ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਪੂਰਾ ਦਿਨ ਬਿਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮਿਡ ਡੇ ਮੀਲ ਵੰਡਣ ਜਾਂ ਆਇਰਨ ਦੀ ਗੋਲੀ ਵੰਡਣ ਦਾ ਕੰਮ ਤਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਾਫੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡੀ ਤਨਖਾਹ ਪੱਕੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅੱਧੀ ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਰਾਬਰ ਕੰਮ, ਬਰਾਬਰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੱਖਪਾਤ ਅੱਜ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹੈ।

ਪਲਵਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਦੇ ਹੀ ਹਿੰਦੀ ਦੇ ਲੈਕਚਰਾਰ, ਅਸਦ ਅਹਿਮਦ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ 'ਚ, 15 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 3,581 ਮਾਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਤੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਿ ਮਾਸਟਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਰਪਲਸ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸਰਪਲਸ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਸਕੂਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਟੀਅਰ - ਪ੍ਰਾਈਮਰੀ, ਸੈਕੰਡਰੀ, ਹਾਇਰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ - ਦੋ ਟੀਅਰ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਰਥਾਤ ਪ੍ਰਾਈਮਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਜਮਾਤ 1 ਤੋਂ ਜਮਾਤ 8 ਤਕ ਅਤੇ ਹਾਇਰ ਸਿੱਖਿਆ ਜਮਾਤ 9ਵੀਂ ਤੋਂ 12ਵੀਂ ਤਕ। ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਾਈਮਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਈਮਰੀ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਸਟਰ (ਬੀ.ਐਡ) ਸਰਪਲਸ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਜਮਾਤ 6 ਤੋਂ 10ਵੀਂ ਦੇ ਹਟਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਅਧਿਆਪਕ ਮਨਜ਼ੂਰ ਅਹੁੱਦੇ ਹਨ, ਫਾਲਤੂ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਫਰਵਰੀ 2014 'ਚ ਮਹਿਮਾਨ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਪੱਕਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ 'ਤੇ 18 ਦਿਨ ਦਾ ਮਰਨ ਵਰਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੌਰਾਨ, ਮੌਜੂਦਾ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਰਾਮਵਿਲਾਸ ਸ਼ਰਮਾ, ਜੋ ਹਰਿਆਣਾ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ, 14 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਮਰਨ ਵਰਤ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਆਏ, ਅਤੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਦੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਬਕਾਇਆ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਿਮਾਨ ਇਕ ਦਿਨ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, 5 ਦਿਨ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕੀ, 10-10 ਸਾਲ ਤੋਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਮਿਹਮਾਨ ਅਧਿਆਪਕ ਬਣਾ ਕੇ ਸੇਵਾ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਮਹਿਮਾਨ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਬਿਨਾ ਧਰਨਾ ਨਾ ਛੱਡਣ ਦਾ ਅਹਿਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਚਾਣਕਿਆ ਪੁਰੀ ਗੈਸਟ ਹਾਊਸ 'ਚ 5 ਮੈਂਬਰੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਮੰਡਲ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਇਸ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ 12 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਮਹਿਮਾਨ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਮੰਡਲ ਮਿਲਿਆ। ਪਰ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ।

ਅਖੀਰ, ਮਹਿੰਦਰਗੜ੍ਹ 'ਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਮਰਨ ਵਰਤ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਥੇ 11 ਮਹਿਮਾਨ ਅਧਿਆਪਕ ਮਰਨ ਵਰਤ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਮਜ਼ਦੂਰ ਏਕਤਾ ਲਹਿਰ, ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮਹਿਮਾਨ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮਹਿਮਾਨ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਲਈ ਪੱਕੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ■

ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਗੈਸਟ ਟੀਚਰਾਂ ਦੀ ਲੜੀਵਾਰ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ 'ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਗੈਸਟ ਟੀਚਰ, ਆਪਣੇ ਲੱਗਪਗ 3581 ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਕੱਢਣ ਖ਼ਿਲਾਫ਼, ਪਿਛਲੇ 16 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਲੜੀਵਾਰ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਲੜੀ 'ਚ ਹਰੇਕ ਦਿਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੰਡਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਜੇ ਤਕ ਗੁੜਗਾਓਂ, ਹਿਸਾਰ, ਅੰਬਾਲਾ, ਰੋਹਤਕ, ਕੈਥਲ ਆਦਿ ਮੰਡਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਇਸ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਸਮੇਤ ਹਰਿਆਣਾ 'ਚ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਦਾ ਘਿਰਾਓ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦਾ ਘਿਰਾਓ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦਾ ਘਿਰਾਓ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੱਸੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਖ਼ਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰਿਆਣਾ 'ਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ, ਚਪੜਾਸੀ ਅਤੇ ਕਲਰਕ ਜਮਾਤ 'ਚ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਵਧਦੀ ਬਦਹਾਲੀ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੈਸਟ ਟੀਚਰਾਂ ਨੇ 17 ਜੂਨ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪਣਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। 11 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ ਹਰਿਆਣਾ ਭਵਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜੋਰਦਾਰ ਪਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਇਹ ਅਧਿਆਪਕ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ 'ਤੇ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਉੱਤਰ ਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕਰਾਂਗੇ।

ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2009 'ਚ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਸਦ 'ਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰੇਕ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ 30 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ, ਪ੍ਰਤੀ ਅਧਿਆਪਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨਵੇਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਲਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਗੈਸਟ ਟੀਚਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਹਰਿਆਣਾ 'ਚ ਅਧਿਆਪਕ-ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 50,000 ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 3581 ਗੈਸਟ ਟੀਚਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਕਾਰਨ ਸੂਬੇ 'ਚ ਹਿਸਾਬ, ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਬਚੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਹਨ।

ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਤਕ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਗੈਸਟ ਟੀਚਰਾਂ ਦੀ ਇਹ ਭੁੱਖ-ਹੜਤਾਲ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਮਜ਼ਦੂਰ ਏਕਤਾ ਲਹਿਰ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਟਾਏ ਗਏ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਗ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ■

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹੀ ਇਲਾਜ, ਲਿਆਓ ਮਜ਼ਦੂਰ-ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਰਾਜ! ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣਾ ਹੈ, ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਨੂੰ ਦਫਨਾਉਣਾ ਹੈ!

ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਲਾਲ ਬੈਨਰਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਸੁਨੇਹਾ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹ ਤੋਂ ਪੁੱਟਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਅਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ 20 ਜੁਲਾਈ, 2015 ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੈਲੀ 'ਚ ਬੜੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਰੈਲੀ ਮੰਡੀ ਹਾਊਸ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਤਕ ਚੱਲੀ, ਜਿੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਇਹ ਇੱਕ ਜਨਤਕ-ਸਭਾ 'ਚ ਬਦਲ ਗਈ।

6 ਖੱਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ - ਭਾਕਪਾ, ਮਾਕਪਾ, ਫਾਰਵਰਡ ਬਲਾਕ, ਆਰ.ਐਸ.ਪੀ., ਐਸ.ਯੂ.ਸੀ.ਆਈ. (ਕਮਿਊਨਿਸਟ) ਅਤੇ ਭਾਕਪਾ (ਮਾਲੇ-ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ) - ਨੇ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰਾਜਗ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਘੁਟਾਲਿਆਂ 'ਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਤੀਫੇ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਰੈਲੀ ਬੁਲਾਈ ਸੀ।

ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਜੁਝਾਰੂ ਦਸਤੇ ਨੇ ਰੈਲੀ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਕਮਿਊਸਿਨਟ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ, ਕਾਮਰੇਡ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਾਓ, ਨੇ ਰੈਲੀ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲੋਕ - ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ, ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਮੱਧ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਲੋਕ - ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਹਾਵੀ, ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਫੈਲਿਆ ਹੋਏ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਉਹ ਹੀ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ 'ਚ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਲੈਣ ਲਈ, ਪੁਲਸ, ਫ਼ੌਜ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ 'ਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਝ ਮੰਤਰੀ ਜਾਂ ਅਫ਼ਸਰ ਨਿੱਜੀ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਹੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਜੜ੍ਹ ਤੱਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੈ। ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਾਫੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਜਾਰੇਦਾਰ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਤੇ ਲੁੱਟੇਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੀ ਕਿਰਤ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰਾਹੀਂ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖ਼ੂਨ ਚੂਸ ਰਹੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸਬਕਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਾਡੇ ਹੀ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਈ ਵਾਰ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਅੰਦੋਲਨ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1974-75 ਦੌਰਾਨ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼, ਬੋਫੋਰਸ ਕਾਂਡ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਸਰਕਾਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼, ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਘੁਟਾਲਿਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼, ਆਦਿ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਕੁੱਝ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜੋ ਸੱਤਾ 'ਚ ਸਨ, ਹਟਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆ ਗਈਆਂ। ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨਾ ਤਾਂ ਘੱਟ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੂਰ ਹੋਇਆ, ਬਲਕਿ ਵਧਿਆ। ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਇਜਾਰੇਦਾਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਪੂੰਜੀਪਤੀ ਵਰਗ ਭ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੀ ਵਰਗ ਰਾਜ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਵਰਗ ਹਰ ਚੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਕੁੱਝ ਸਾਲਾਂ ਲਈ, ਪੂੰਜੀਪਤੀ ਵਰਗ ਦੇ ਹਿੱਤ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਰਗ ਅਤੇ ਕਿਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇੱਕ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਦੂਸਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬਿਠਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ, ਕੁੱਝ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਦੂਸਰੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣਾ, ਇਹ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਮਕਸਦ ਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

ਅਖੀਰ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਦਿਲ ਨਾਲ, ਪੂੰਜੀ ਦੇ ਇਸ ਸ਼ੋਸ਼ਣ-ਦਮਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਸਥਾਪਤ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹਾਂ। ਸਾਡਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਸੱਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਦਮਨ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸੰਘਰਸ਼ ਇਸ ਦਾ ਅਟੁੱਟ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਕੇ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਅਟੁੱਟ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰੀਏ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, 6 ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਰੈਲੀ 'ਚ ਜੋ ਮਾਹੌਲ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ 'ਚ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਰਗ ਅਤੇ ਕਿਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਲਈ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸੀ। ■

ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹੜਤਾਲ

23 ਜੁਲਾਈ, 2015 ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸੈਂਕੜੇ ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕਾਂ (ਹੈਲਪਰਾਂ) ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਸਾਹਮਣੇ, ਦਿੱਲੀ ਸਟੇਟ ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਵਰਕਰਸ ਐਂਡ ਹੈਲਪਰਸ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਬਿਗੁਲ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਸਤੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਜਲਸੇ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

17 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਫੌਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਬਕਾਇਆ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਂਗਨਵਾੜੀ, ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ 6 ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ 'ਚ ਕਾਫੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੈਲਪਰਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਘਿਰਾਓ ਵੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ। ਦਿੱਲੀ ਸਕੱਤਰੇਤ 'ਤੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦਾ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸੱਕਤਰੇਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਰੱਖੀਆਂ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਪੁਖ਼ਤਾ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹੱਲ ਲਈ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਹੀ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮਨਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਲਗਾਤਾਰ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਲੜੀਵਾਰ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਚੱਲੀ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬੇਰੁਖੀ ਕਾਰਨ ਮਜ਼ੂਦਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹੁਣ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਇਸ ਲਈ 5 ਸਾਥੀ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਬੈਠਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ: ਗੀਤਾ, ਮੰਜੂ, ਸੁਨੀਤਾ, ਰੇਖਾ ਅਤੇ ਨਿਤਿਨ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਗ਼ਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਪੌਸ਼ਟਕ ਖੁਰਾਕ ਵੰਡਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਲਈ, ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਜਣੇਪੇ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਟੀਕਾਕਰਣ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ, ਆਦਿ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਸਿੱਧਾ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰ-ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੈਲਪਰਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਦਿਨ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੀ ਤੋਂ ਪਹਲਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਕਲਿਆਣ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਮੁੱਢਲੀ ਡਾਕਟਰੀ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਬਾਕੀ ਸਫਾ 10 'ਤੇ

mjdr ekqw lihr

ihdsqwn dI kimainst Zdr pwrtI dI kydrI kmtI dw AKbwr

RNI No. DELPUN/2009/29968,
Postal Regd.No. DL (S)-01/3370/2013-15,
Posting at NDPSO 11&12, Aug. 2015, Publishing Date – Aug. 10, 2015

To ....
....
....
....
....

Mazdoor Ekta Lehar, Printed and Published by Madhusudhan Kasturi on behalf of Lok Awaz Publishers and Distributors., Printed at: Maa Printers, B-24/2, Okhla Industrial Area, Phase-2, New Delhi - 20, Published at: E-392, Sanjay Colony, Okhla Ph.-II, New Delhi - 110020, Editor: Chanderbhan, 9868721375, email : melpaper@yahoo.com, mazdoorektalehar@gmail.com

AiDkwrW lel sGrS

ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ’ਤੇ ਪੁਲਸ ਦੇ ਬੇਰਹਿਮ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੋ

5 ਜੁਲਾਈ, 2015 ਨੂੰ ਬਠਿੰਡਾ ਨਗਰ ’ਚ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਕੂਲੀ ਸਿੱਖਿਅਕਾਂ ’ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਨੇ ਬੇਰਹਿਮ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਉੱਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ’ਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਔਰਤਾਂ ਸਨ, ਪੁਲਸ ਨੇ ਹਮਲਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਬਕਾਇਆ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਪੁਲਸ ਨੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ’ਤੇ ਲਾਠੀਆਂ ਵਰ੍ਹਾਈਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਲਾਂ ਤੋਂ ਫੜ ਕੇ ਘਸੀਟਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢੀਆਂ। ਪੁਲਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ’ਚ ਆਸਰਾ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਪੁਲਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਵਾਪਸ ਲਿਆਈ ਅਤੇ ਕੁੱਟਦੀ ਗਈ। ਪੁਲਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇੰਨੀ ਸਖ਼ਤ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਸਮੇਤ ਤਿੰਨ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਨਾਲ ਦੀ ਸਰਹਿੰਦ ਨਹਿਰ ’ਚ ਛਾਲ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਪਰ ਪੁਲਸ ਨੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਹਿਰ ’ਚ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਫਿਰ ਕੁੱਟਿਆ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ’ਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 500 ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ’ਚ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ, ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਦੀ ਇਸ ਬੇਰਹਿਮ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਹੀਦ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਈ.ਜੀ.ਐਸ.-ਏ.ਆਈ.ਈ.-ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ ਯੂਨੀਅਨ ’ਚ ਜਥੇਬੰਦ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਠੇਕਾ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੰਨਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠੇਕੇ ’ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ 5000 ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਨਾ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਕੋਈ ਕਾਗ਼ਜ਼ਾਤ ਹੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਤਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੱਕਾ ਹੋਣਾ ਕਦੀ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਧਿਆਪਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਫਰਵਰੀ 2016 ‘ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲ ਹੋਣ ’ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੜਕਾਂ ’ਤੇ ਹੋਣਗੇ।

“ਗੈਸਟ ਅਧਿਆਪਕ” ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ’ਤੇ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਠੇਕੇ ਦੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੁਣ ਪੂਰੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਸੂਬੇ - ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਦਿੱਲੀ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਬਿਹਾਰ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਝਾਰਖੰਡ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ’ਚ - ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖ਼ਰਾਬ ਹਾਲਾਤ ’ਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ’ਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਕੇ ਕਿ ਉਹ ਸਕੂਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ-ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖ਼ਰਾਬ ਕੰਮ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ’ਤੇ, ਠੇਕੇ ’ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਹਾਇਤ ਅਸਮਾਜਿਕ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁੱਲ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਮ ਬੱਚਿਆਂ, ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ’ਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲੀਅਤ ’ਚ ਚੰਗੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮਿਲੇ। ਅਸਲ ’ਚ ਉਹ ਸਿੱਖਿਆ ’ਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਤੌਰ ’ਤੇ ਸਕੂਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ’ਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਪੱਕੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ’ਚ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਕਟੌਤੀ ਕਰਕੇ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ’ਚ ਘਟੀਆ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਸਕੂਲੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਦੱਸਣ ਦਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ’ਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਠੇਕੇ ’ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਫਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ’ਚ ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖੇਤਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ’ਚ ਨੌਕਰੀਆਂ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਲੋਕ ਬੈਠੇ ਪੈਸਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਪੱਕੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਬਿਲਕੁਲ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ■

ਓਡਿਸ਼ਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਵਿਰੋਧ

ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ, 7 ਜੁਲਾਈ, 2015 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ‘ਚ ਮੌਜੂਦ ਓਡਿਸ਼ਾ ਭਵਨ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਰੋਧ-ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਓਡਿਸ਼ਾ ਦੇ ਪੁਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਿਪਸਾਰੁਬਲੀ ਮੌਜਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ’ਤੇ ਓਡਿਸ਼ਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬੇਰਹਿਮ ਜਬਰ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ।

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਖਤੀਆਂ ਅਤੇ ਬੈਨਰਾਂ ’ਚ ਓਡਿਸ਼ਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿੱਜੀ “ਡਿਵੈਲਪਰਾਂ” ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ’ਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਅਸਮਾਜਿਕ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਕੀਤਾ।

ਓਡਿਸ਼ਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ’ਚ ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲੜਾਕੂ ਇਤਿਹਾਸ ’ਤੇ ਚਾਨਣ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਵਿਵਾਦਤ ਜ਼ਮੀਨ ਤਟਵਰਤੀ ਇਲਾਕਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਕਦੀ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਮਾਲਕੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਲਾਇਕ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ’ਚ ਲੱਗੇ ਦਰੱਖਤ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੁਰੀ ’ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਇਥੇ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਬਾਲਣ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਸਨ।

ਸੂਬਾਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਗੰਢਤੁਪ ’ਚ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ’ਚ ਹੇਰਾ-ਫੇਰੀ ਨਾਲ, ਇਸ ਸਾਂਝੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਮਾਫ਼ੀਆ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ’ਚ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਤੌਰ ’ਤੇ, ਦੋਵਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ, ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। 1994 ’ਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 247 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੋਂ ਵਾਂਝੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡੇ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਫ਼ੀਆ ਦੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠਲੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ’ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ’ਤੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਬਦਲੇ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਸਲੀ ਨੀਅਤ ਦਿਖਾਈ - ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ “ਸ਼ਾਮੁਖ ਬੀਚ” ਦੇ ਨਾਂ ਦੇ

ਇੱਕ “ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਲਾਨੀ ਇਲਾਕੇ” ਦੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ। ਉਸ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੁੰਦਰ ਤਟ ’ਤੇ ਹੋਟਲ, ਸੈਰਗਾਹ, ਗੋਲਫ ਦੇ ਮੈਦਾਨ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੈਕਜ ਆਦਿ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਪਕੁਲਿਯਾ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਜੰਗਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮੇਟੀ (ਯੂ.ਜੇ.ਜੇ.ਐਸ.ਐਸ.) ਦੇ ਝੰਡੇ ਹੇਠ ਜਥੇਬੰਦ ਹੋਏ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 12 ਮਾਰਚ, 2012 ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਫ਼ੀਆ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ’ਚ ਲੈ ਲਈ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ’ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਸ ’ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। 2015 ਦੀ ਜੂਨ ’ਚ ਪੁਲਸ ਦਸਤਿਆਂ ਨੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ’ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਔਰਤਾਂ ਸਮੇਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਫਰਜ਼ੀ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾ ਕੇ ਹਿਰਾਸਤ ’ਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਇਸ ਬੇਰਹਿਮ ਜਬਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

ਓਡਿਸ਼ਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਰੈਲੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ, ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ, ਸ਼ਰ੍ਹੇਆਮ ਹੰਦੁਸਤਾਨੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪੂੰਜੀਪਤੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ’ਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜੋ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਡੇ ਇਜਾਰੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ-ਮੰਡਲੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਹੁੰ ਖਾਧੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਜਾਰੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਬਣਗੇ। ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸੰਸਦੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਧੋਖੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ’ਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ’ਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ’ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅੱਤਿਆਚਾਰੀ ਨੂੰ ਚੁਣਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸੱਭ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂਕਿ ਆਦਮਖੋਰ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਰਗ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਜਨਸਮੂਹ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਵੱਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਇਸ ਰੈਲੀ ’ਚ ਏ.ਆਈ.ਐਫ.ਟੀ.ਯੂ. (ਨਿਊ), ਲੋਕ ਰਾਜ ਸੰਗਠਨ, ਇਨਕਲਾਬੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਕੇਂਦਰ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਪੱਤਰਕਾ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਏਕਤਾ ਕੇਂਦਰ, ਪੀਪਲਸ ਫਰੰਟ, ਪੀਪਲਸ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਫਰੰਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੌਜਵਾਨ ਸਭਾ, ਵਿਕਲਪ, ਡੀ.ਐਸ.ਐਫ., ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਯੁਵਾ ਸੰਗਠਨ ਆਦਿ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ■

ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੜਤਾਲ...

ਸਫਾ 9 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪੱਛੜੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਹੁਤ ਹੀ ਔਖੇ ਹਲਾਤਾਂ ‘ਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਭੱਤੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਗਾਂ ਹਨ:

1. ਸਾਰੇ ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
2. ਬਕਾਇਆ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਤੁਰੰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 10 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
3. ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
4. ਸਾਰੇ ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੈਲਪਰਾਂ ਲਈ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।
5. ਪੈਨਲ ’ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
6. ਸਬਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਿਲਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਲਾਭ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
7. ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।
8. ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
9. ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮਜ਼ਦੂਰ ਏਕਤਾ ਲਹਿਰ, ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੈਲਪਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਾਜਬ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ■

ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਅੱਗੇ ਸਰਕਾਰ ਝੁਕੀ

ਦਿੱਲੀ ਸਟੇਟ ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਵਰਕਰਸ ਐਂਡ ਹੈਲਰਸ ਯੂਨੀਅਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਖ਼ਬਰ ਅਨੁਸਾਰ 29 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੈਲਪਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਤਕਾਲੀਨ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਲਿਖਤ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਧਰਨੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ’ਤੇ ਆ ਕੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਵਿਜੇ ਜੁਲੂਸ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਆਸ਼ਾ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ

ਦਿੱਲੀ ਆਸ਼ਾ ਵਰਕਰਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ 23 ਜੁਲਾਈ, 2015 ਨੂੰ ਸੈਂਕੜੇ ਆਸ਼ਾ ਵਰਕਰਸ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ’ਤੇ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪੱਕਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਾਂਗ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਤੇ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ੌਰਨ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਅਖ਼ਬਾਰ

ਮਜਦੂਰ ਏਕਤਾ ਲਹਿਰ

(mwsk)

ml 5 r. slwnw 100 r.

mnl Awfr Bjx lel pqw:

cldrBwn,
lk Avwz pbilSrz Alf fstlibaltrz,
el-392 slj| klnI, EKlw Pz 2, nvl idlI 110020